

Jordbruksutskottets betänkande**1978/79: 20**

med anledning av propositionen 1978/79: 100 såvitt avser utgifterna för budgetåret 1979/80 inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde jämte motioner

DRIFTBUDGETEN**Jordbruksdepartementet m. m.**

1. Jordbruksdepartementet m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens i propositionen 1978/79: 100 bilaga 13 (jordbruksdepartementet) under punkterna A 1—A 4 (s. 14—16) framlagda förslag och hemställer att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Jordbruksdepartementet* ett förslagsanslag av 14 087 000 kr.,
2. till *Lantbruksrepresentanter* ett förslagsanslag av 1 756 000 kr.,
3. till *Kommittéer m. m.* ett reservationsanslag av 15 800 000 kr.,
4. till *Extra utgifter* ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Jordbrukets rationalisering m. m.

2. Lantbruksstyrelsen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 1 (s. 17—19) och hemställer

att riksdagen till *Lantbruksstyrelsen* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 34 173 000 kr.

3. Lantbruksnämnderna. Regeringen har under punkten B 2 (s. 19—22) föreslagit riksdagen att till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 170 732 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 569 av Roland Sundgren m. fl. (s) hemställs att riksdagen hos regeringen anholder att åtgärder vidtas så att lantbruksstyrelsen utfärdar instruktioner till lantbruksnämnderna, så att de i sin inköps- och försäljningsverksamhet skapar förutsättningar för att minska antalet plankorsningar.

I motionen 1978/79: 651 av Karl-Anders Petersson och Claes Elmstedt (båda c) hemställs att riksdagen uttalar att trädgårdsrådgivningen i Blekinge tillgodoses genom omplacering av en tjänst som trädgårdsassistent, så att denna tjänst besätts vid lantbruksnämnden i Karlskrona.

I motionen 1978/79: 982 av Hans Gustafsson m. fl. (s) hemställs att

riksdagen beslutar att en tjänst som trädgårdsassistent inrättas vid lantbruksnämnden i Blekinge med placering i Karlskrona fr. o. m. den 1 juli 1979.

I motionen 1978/79: 991 av Einar Larsson m. fl. (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en översyn av de till lantbruksnämnderna knutna ortsombudens ställning och funktion enligt de riktlinjer som anges i motionen.

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkandena 1 a—c), att riksdagen 1 a. beslutar inrätta 25 nya tjänster för utökad lokalrådgivning till en kostnad av 4 milj. kr., 1 b. till Lantbruksnämnderna för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 1 milj. kr. minskat förslagsanslag, 1 c. beslutar att inom den ram av införselavgiftsmedel som tillerkänns jordbruket för budgetåret 1979/80 överföra ett belopp av 4 milj. kr. till lantbruksstyrelsen att användas för utökad lokalrådgivning.

Utskottet

Regeringen tar under förevarande punkt upp ett av lantbruksstyrelsen framlagt förslag till utökad rådgivning i de utpräglade glesbygderna. På grundval av sagda förslag och i ärendet inhämtade yttranden gör föredraganden följande uttalanden om rådgivningens framtida inriktning.

Vad gäller målet för rådgivningsverksamheten anförs sålunda att verksamheten i första hand bör avse de utvecklingsbara företagen. Till sådana företag bör i detta sammanhang även räknas företag inom de områden där särskilt stöd till lantbruksföretag m. m. i vissa glesbygder kan utgå. Även begränsat utvecklingsbara och utvecklade företag bör emellertid omfattas av rådgivningen. I likhet med rationaliseringsstödet i stort bör rådgivningsinsatserna främst inriktas på de bygder och de företag där de kan förväntas få störst effekt.

Det framhålls att behovet av ökade rådgivningsinsatser som ett komplement till den vidgade ekonomiska stödgivningen i de utpräglade glesbygderna bör uppmärksammas. Det särskilda stödet till lantbruksföretag m. m. i vissa glesbygder är avsett att främja sysselsättningen och investeringarna i dessa områden. Det är därför viktigt att stödet följs upp med en aktiv rådgivningsverksamhet på lokal nivå. Det är också viktigt att rådgivningsverksamheten ges möjlighet att anpassas till de riktlinjer för jordbrukspolitiken som beslutades år 1977. Det bör ankomma på lantbruksstyrelsen att vid sin fördelning av de medel som anvisas för verksamheten prioritera rådgivningsresurserna i enlighet med vad sålunda anförts. Styrelsen bör därvid kunna inrätta tjänster för lokalrådgivare där så befinnes lämpligt.

Lantbruksstyrelsen har för sin del uppskattat behovet av ytterligare medel för rådgivningsverksamheten till 4 milj. kr., vilket skulle möjliggöra att ca 25 lokalrådgivartjänster inrättades. Regeringens förslag innebär att för nästa budgetår 1 milj. kr. beräknas för ökad rådgivning, vilket motsvarar åtta rådgivare.

I motionen 2135 redovisas ett antal förslag till förändringar av olika anslag under jordbruksdepartementets huvudtitel. Sammanlagt uppgår förslaget till utgiftsminskningar och överföring till budgetens inkomsttitel Övriga diverse inkomster dels av vissa reservationsmedel, dels av vissa avgiftsmedel till drygt 256 milj. kr., medan förslagen till utgiftsökningar uppgår till drygt 8 milj. kr. Beträffande nu förevarande anslag innebär i motionen framlagt förslag att medel för ökad rådgivning bör avsättas i samband med jordbruksöverläggningarna inom den ram av införselavgiftsmedel som tillerkänns jordbruket. Enligt motionärernas mening är den i propositionen föreslagna rådgivningsverksamheten ett viktigt inslag i satsningen på glesbygdsområdena. Sådan rådgivningsverksamhet bör kunna stimulera till investeringar och andra sysselsättningskapande och produktionsbefrämjande åtgärder inom jordbruket och blir därigenom ett inslag i jordbrukets rationalisering.

Motionärerna föreslår att lantbruksstyrelsen får äskade 4 milj. kr. för en utökad lokal rådgivning. Därmed kan 25 nya tjänster inrättas. Motionärerna anser det emellertid rimligt att kostnaderna för denna verksamhet bestrids av jordbruket kollektivt, eftersom den förbättrar den enskildes möjlighet att bedriva ett effektivt jordbruk och därmed ökar lönsamheten i jordbruket.

Utskottet delar uppfattningen att lantbruksnämndernas rådgivning är ett av de viktigaste medlen för att främja jordbrukets rationalisering. Vad i propositionen anförts om rådgivningsverksamhetens inriktning föranleder ingen erinran från utskottets sida. Ej heller har utskottet något att invända mot regeringens förslag till medelsanvisning för ändamålet för nästa budgetår. Utskottet finner således, att skäl saknas för att ändra finansieringssättet i den av motionärerna antydda riktningen. Enligt motionen 2135 skall bl. a. den förordade anslagsförändringen ses mot bakgrund av strävandena att begränsa statsutgifterna. Till detta må anföras att en övergång till finansiering av rådgivnings- och kursverksamheten med införselavgiftsmedel i stället för med budgetmedel i och för sig inte synes medföra någon nettobesparing för statsverket, då ju det i båda fallen rör sig om ianspråktagande av statliga medel, vilka f. ö. redan tagits i anspråk vid jordbruksöverläggningarna. Det kan erinras om att motionsyrkanden av motsvarande innebörd förra året på utskottets förslag lämnades utan åtgärd från riksdagens sida.

I överensstämmelse med vad nu anförts tillstyrker utskottet i propositionen under förevarande punkt gjorda uttalanden och förslag beträffande utökad rådgivning i glesbygder och avstyrker samtidigt motionen 2135, yrkandena 1 a—c.

I motionerna 651 och 982 framlagda förslag om viss förstärkning av rådgivningen på trädgårdsområdet i Blekinge överensstämmer i princip med vissa tidigare, senast år 1977, till riksdagen motionsledes framförda yrkanden. Det har i nämnda sammanhang erinrats om att det ankommer på lantbruksstyrelsen att svara för organisationens närmare utformning med utgångspunkt i vissa av riksdagen år 1967 angivna principer. Självfallet har det ansetts viktigt att rådgivningen inom ramen för tilldelade resurser organiserades på sätt som bäst gagnade den svenska trädgårdsnärings effektivitet och konkurrensförmåga. Riksdagen har sålunda utgått från att lantbruksstyrelsen och den till styrelsen knutna rådgivande nämnden i trädgårdsfrågor har sin uppmärksamhet riktad på denna fråga och vidtar åtgärder så att trädgårdsnäringen i Blekinge får erforderlig service.

Senast spörsmålet om rådgivningen för trädgårdsodlarna i Blekinge aktualiserades, förutsattes från riksdagens sida att lantbruksstyrelsen vid sin kontinuerliga översyn av personalbehovet vid lantbruksnämnderna särskilt uppmärksammade denna fråga och i samråd med den till styrelsen knutna rådgivande nämnden i trädgårdsfrågor vidtog sådana omdispositioner som kunde befinnas erforderliga för att bereda ifrågasvarande näringsutövare tillfredsställande service. Utskottet underströk i sammanhanget vikten av att rådgivningen inom ramen för tilldelade resurser organiseras på sätt som bäst gagnar den svenska trädgårdsnärings effektivitet och konkurrensförmåga. Med hänsyn till det anförda och under hänvisning till att fortsatta överväganden rörande dimensioneringen av rådgivningsresurserna varit att vänta från 1974 års trädgårdsnäringsutredning har riksdagen funnit väckta motioner i ämnet hittills böra lämnas utan åtgärd.

Som redovisas i propositionen har nyssnämnda utredning i juni 1978 avgett betänkandet (SOU 1978: 51) Svensk trädgårdsnäring — Produktion, rationalisering och internationella förhållanden. Utredningen har vidare i december 1978 avgett betänkandet (Ds Jo 1978: 13) Svensk trädgårdsnäring — Rådgivning. En proposition grundad på utredningens förslag kommer inom kort att behandlas av riksdagen.

Under hänvisning till vad nu anförts föreslår utskottet att riksdagen lämnar motionerna 651 och 982 utan åtgärd.

Utskottet har funnit lämpligt att i förevarande sammanhang även ta upp två motioner som mera allmänt berör verksamheten vid lantbruksnämnderna. I den ena, 991, begärs en översyn av de till lantbruksnämnderna knutna ortsombudens ställning och funktion och i den andra, 569, hemställs att riksdagen hos regeringen anhåller att åtgärder vidtas så att lantbruksstyrelsen utfärdar instruktioner till lantbruksnämnderna, så att de i sin inköps- och försäljningsverksamhet skapar förutsättningar för att minska antalet plankorsningar. Sistnämnda yrkande ingår som ett delförslag i ett i motionen 568 redovisat större

åtgärdsprogram syftande till att skapa snabbare tågförbindelser i Mälardalen, därigenom stimulerande till en mera balanserad utveckling inom förevarande region.

Vad gäller sistnämnda motionsyrkande vill utskottet framhålla att det givetvis är angeläget att de statliga rationaliseringsorganen på lantbrukets område i sina strävanden att förbättra arronderingsförhållandena inom jordbruket även noga observerar kraven på ändamålsenliga och såvitt möjligt riskfria trafikmiljöer. Enligt utskottets uppfattning torde det emellertid få anses ligga inom ramen för vederbörande myndighets eget ansvarsområde att ta närmare ställning till hur konkreta åtgärder av i motionen 569 åsyftat slag bör vidtagas. Utskottet vill erinra om att det enligt 3 § instruktionen för lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna särskilt åligger lantbruksstyrelsen att leda och utveckla den översiktliga och regionala planeringen av lantbrukets rationalisering och samordna de statliga insatserna härför samt anpassa denna verksamhet till annan samhällsplanering, bl. a. i fråga om lämplig markanvändning.

Utskottet finner mot bakgrund av vad nu anförts inte anledning påfordra någon särskild riksdagens åtgärd till följd av motionen 569.

Enligt motionen 991 föranleder utvecklingen mot ökat medbestämmande från direkt berörda grupper en omprövning av ortsombudens ställning och funktion. För ändamålet bör en särskild utredning tillsättas. Lantbruksnämndernas ortsombud utses f. n. efter förslag från resp. kommunstyrelse. En konsekvent tillämpning av de principer som utvecklats på andra områden innebär enligt motionärernas mening att lantbrukarnas fackliga organisation, LRF, bör utse eller i vart fall lägga förslag till ortsombud. Därmed erhålls garantier för att ortsombuden är väl insatta i de frågor som lantbruksnämnden handlägger och att ställningstagandena från ortsombuden har förankring bland näringsutövarna.

Utskottet vill med anledning av ifrågavarande motionsyrkande anföra följande. Ortsombud har varit knutna till lantbruksnämnderna alltsedan nämnderna inrättades den 1 juli 1948. Ombuden skall bl. a. bistå nämnderna med upplysningar om de lokala förhållandena. Enligt nu gällande instruktionsbestämmelser förordnas ortsombud av nämnd för tre år. Avgår ortsombud förordnas ersättare för återstoden av tiden. Innan ortsombud eller ersättare utses skall kommunens styrelse beredas tillfälle att avge förslag. Sistnämnda bestämmelse, som gällt sedan den 1 juli 1967, har sin grund i 1967 års riksdagsbeslut angående lantbruksnämndernas organisation och uppgifter. När det gällde kvalifikationerna för ortsombud uttalade föredragande departementschefen vid riksdagsbehandlingen bl. a. att det torde kunna förutsättas att till ombud skulle komma att föreslås personer som var väl förtrogna med jordbrukets förhållanden.

Motionsönskemål om ändrad ordning för utseende av ortsombud

motsvarande det nu föreliggande yrkandet har tidigare behandlats av riksdagen, bl. a. år 1974 (JoU 1974: 41). I nämnda sammanhang erinrades om att särskilda utredningar om stödet till jordbrukets rationalisering och om jordförvärvslagstiftningen pågick. Dessa kunde leda till ändringar av lantbruksnämndernas uppgifter som kunde motivera ändrad organisation. Parallellt med dessa utredningar pågick inom statskontoret en översyn av lantbruksnämndernas organisation. Utskottet var mot bakgrund av det anförda ej berett föreslå ändrad ordning i fråga om att utse ortsombud. Eventuella brister med nuvarande förfaringssätt borde enligt utskottet kunna rättas till genom att lantbruksnämnderna informerade kommunerna om vilka krav som borde ställas på ett ortsombud. Motionen föranledde inte någon riksdagens åtgärd.

Riksdagen fattade under föregående riksmöte beslut om nya riktlinjer för jordbrukspolitiken samt godkände ett i budgetpropositionen 1978 presenterat förslag till ny organisation för lantbruksnämnderna. Vid nämnda tillfällen togs ortsombudens ställning och funktion inte upp till närmare behandling. Enligt vad utskottet inhämtat torde ej heller hithörande spörsmål ha ägnats speciell belysning inom ramen för jordförvärvsutredningens arbete.

Tillgången på den lokala sakkunskapen hos med jordbrukets förhållanden väl förtroagna ortsombud är givetvis av stort värde för lantbruksnämnderna vid handläggningen av förekommande rationaliseringsärenden. Det är naturligtvis angeläget att reglerna för hur ortsombuden skall utses är utformade på ett sätt som motsvarar utvecklingens krav.

Mot bakgrund av att åtskilligt hänt sedan ortsombudens ställning och funktion senast var föremål för närmare prövning finner utskottet att skäl talar för att dessa frågor nu görs till föremål för viss översyn. Någon särskild utredning synes dock inte behöva tillsättas för ändamålet. Enligt utskottets mening förefaller det lämpligt att lantbruksstyrelsen får i uppdrag att se över problemet och framlägga härav föranledda förslag.

Vad utskottet här anfört med anledning av motionen 991 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Utskottet hemställer således

att riksdagen

1. lämnar motionerna 1978/79: 651 och 1978/79: 982 utan åtgärd,
2. lämnar motionen 1978/79: 569 utan åtgärd,
3. med anledning av motionen 1978/79: 991 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anförts om översyn av ortsombudens ställning och funktion,
4. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 2135, yrkandena 1 a—c, till *Lantbruksnämnderna* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 170 732 000 kr.

4. Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. Regeringen har under punkten B 3 (s. 22—23) föreslagit riksdagen att till Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 4 423 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkandena 2 a—b), att riksdagen 2 a. till Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m. för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 4 423 000 kr. minskat förslagsanslag. 2 b. beslutar att inom den ram av införselavgiftsmedel som tillerkänns jordbruket för budgetåret 1979/80 överföra ett belopp av 4 423 000 kr. till lantbruksstyrelsen, att användas till kursverksamhet för jordbrukets rationalisering.

Utskottet

Förevarande anslag används för att bestrida kostnaderna för kursverksamhet m. m. i syfte att främja rationaliseringen inom jordbruket och trädgårdsnäringen samt den yttre rationaliseringen inom skogsbruket. För innevarande budgetår uppgår anslaget till 5 173 000 kr. För nästa budgetår bör anslaget enligt propositionen föras upp med 4 423 000 kr. Därvid har räknats med en redovisningsteknisk överföring av medel till lantbruksnämndernas lönekostnadsanslag med 1 milj. kr.

Utskottet har för sin del ingen erinran mot den i propositionen gjorda anslagsberäkningen under denna punkt. Utskottet avvisar sålunda av motsvarande skäl som redovisats under punkten 3 i det föregående det i motionen 2135 framlagda förslaget att medel för nu ifrågavarande kursverksamhet inte bör anvisas över budgeten utan i stället bör avsättas i samband med jordbruksöverläggningarna inom den ram av införselavgiftsmedel som tillerkänns jordbruket. Det kan erinras om att riksdagen föregående år lämnade ett liknande förslag utan bifall.

I enlighet med det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag och avstyrker samtidigt motionen 2135, yrkandena 2 a och b.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 2135, yrkandena 2 a och b, till *Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 4 423 000 kr.

5. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 4 (s. 23—24) och hemställer

att riksdagen

1. medger att under budgetåret 1979/80 statsbidrag beviljas till jordbrukets rationalisering med sammanlagt högst 55 000 000 kr.,

2. till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 53 000 000 kr.

6. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti. Regeringen har under punkten B 6 (s. 25—27) föreslagit riksdagen att

1. medge att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti lämnas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån och maskinlån med sammanlagt högst 513 000 000 kr., för lån till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. med högst 19 000 000 kr., för lån till rennäringens rationalisering m. m. med högst 2 500 000 kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt högst 500 000 kr.,

2. till Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 994 av Einar Larsson m. fl. (c) hemställs att riksdagen beslutar att vid behandling av propositionen 1978/79: 100, bil. 13 B 6, kreditramar, medge att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti lämnas för lån till yttre rationalisering etc. med sammanlagt högst 600 milj. kr. med den fördelning som anges i motionen.

Utskottet

Det statliga stödet till jordbrukets rationalisering utgår huvudsakligen i form av kreditgarantier. Efterfrågan på sådana garantier har ökat kraftigt de senaste budgetåren. Med hänsyn härtill räknar föredraganden departementschefen med att det totala rambeloppet för budgetåret 1979/80 behöver ökas med 65 milj. kr. till 535 milj. kr.

För budgetåret 1979/80 bör statlig kreditgaranti beräknas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån och maskinlån med 513 milj. kr., för lån till rennäringens rationalisering m. m. med 2,5 milj. kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med 0,5 milj. kr.

Föredraganden anmäler sin avsikt att i särskild proposition om stöd till trädgårdsnäringen m. m. ta upp frågan om statlig kreditgaranti för lån till trädgårdsnäringens rationalisering. I avvaktan härpå beräknas garantiramen för lån till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. till oförändrat 19 milj. kr.

Som redovisas i propositionen har lantbruksstyrelsen i sin anslagsframställning föreslagit en ökning av ramutrymmet för lån till jordbrukets yttre och inre rationalisering, förvärv och drift av jordbruk samt till maskinhållning inom jordbruket med 152 milj. kr. jämfört med det utrymme som ursprungligen fastställts för budgetåret 1977/78. Utskottet, som vill erinra om att utskottet i sitt betänkande 1978/79: 17 för-

ordat en uppräknings av ramen för kreditgarantier för jordbrukets rationalisering för innevarande budgetår med 60 milj. kr., anser sig inte nu ha anledning fråga föredragandens beräkningar i budgetpropositionen rörande behovet av kreditgarantiutrymme för nästa budgetår. Regeringens förslag på denna punkt tillstyrks därför. I överensstämmelse härmed föreslår utskottet att i motionen 994 framlagt yrkande om bifall till den av lantbruksstyrelsen begärda utökningen av kreditgaranti-ramen lämnas utan åtgärd. Utskottet vill erinra om den möjlighet regeringen har att, om så senare befinns erforderligt, återkomma till riksdagen med eventuella förslag i ämnet.

Anslaget bör som anförs i propositionen för nästa budgetår tas upp med oförändrat 1 milj. kr.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 994 medger att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti lämnas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån och maskinlån med sammanlagt högst 513 000 000 kr., för lån till trädgårdsnäringens rationalisering m. m. med högst 19 000 000 kr., för lån till rennäringsens rationalisering m. m. med högst 2 500 000 kr. samt för lån till inköp av avelshästar och ridhästar med sammanlagt högst 500 000 kr.,
2. till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

7. Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten B 7 (s. 27—29) och hemställer

att riksdagen till *Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

8. Befrämjande av husdjursaveln m. m. Regeringen har under punkten B 8 (s. 29—30) föreslagit riksdagen att till Befrämjande av husdjursaveln m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 020 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 650 av Einar Larsson m. fl. (c, s, m) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen hos regeringen anhåller att en parlamentarisk utredning tillsätts med uppdrag att kvantifiera den direkta och indirekta samhällsnyttan av hästhållningen i landet och

på grundval härav föreslå riktlinjer för framtida statliga insatser på detta område.

Utskottet

Från anslaget bestrids bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer. Vidare utgår från anslaget stöd åt hästaveln. Detta koncentreras i huvudsak till hästpremiering, hingsthållning och bidrag till vissa andra kvalitetsbefrämjande åtgärder enligt beslut av 1966 års riksdag. Från anslaget utgår f. n. även bidrag till främjande av mjölkavkastningskontroll m. m. samt till svinstamkontroll.

Föredraganden anför att de medel som tidigare har anvisats för att befrämja mjölkavkastningskontrollen m. m. har medfört att anslutningen till kontrollen nu ökar i tillfredsställande omfattning. Medlen bör därför inte längre utgå.

För svinstamkontrollen har sedan huvudmannaskapet år 1975 överförts till Svensk Husdjursskötsel ek. för. övergångsvis utbetalats ett årligt bidrag av 70 000 kr. Detta bidrag bör enligt propositionen nu upphöra.

Regeringens förslag under denna punkt innebär för nästa budgetår att anslaget beräknas till 1 020 000 kr., varav till bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer 210 000 kr. och till stöd åt hästaveln 810 000 kr. Beloppen är desamma som för motsvarande ändamål anvisats för innevarande budgetår.

Utskottet har för sin del inte något att erinra mot regeringens nu redovisade förslag.

Som framgår av det föregående bygger nuvarande system för stöd till hästaveln på riktlinjer som fastställts av 1966 års riksdag. I motionen 650 framhålls att förhållandena i fråga om hästhållningen i landet avsevärt förändrats under den tid som förflutit sedan nuvarande statliga stöd utformades. Utvecklingen pekar sålunda mot det alltmer ökande intresse för ridsport och övrig hästanvändning som under senare tid gjort sig gällande och lett till att utvecklingen till stora delar blivit annorlunda än det fanns anledning att förutspå år 1965 då det utredningsresultat presenterades som utgjorde underlag för riksdagens året därpå fattade beslut i ämnet. Enligt motionen behöver därför hästars och med hästar förknippade aktiviteter nuvarande betydelse i samhället belysas. Mot bakgrund härav hemställer motionärerna att riksdagen hos regeringen begär att en parlamentarisk utredning tillsätts med uppdrag att kvantifiera den direkta och indirekta samhällsnyttan av hästhållningen i landet och på grundval härav föreslå riktlinjer för framtida statliga insatser på detta område. Samtidigt hemställs att riksdagen i avvaktan på att underlag till riktlinjer för statliga insatser föreligger beslutar att verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri inte får minskas under nuvarande nivå.

Utskottet vill fästa uppmärksamheten på att föredraganden i samband med behandlingen av förevarande anslag anmäler sin avsikt att föreslå regeringen att en utredning tillsätts för att utreda frågan om bl. a. det statliga stödet till hästaveln. Syftet med den nu behandlade motionen får härmed anses i allt väsentligt tillgodosett. Det bör ankomma på regeringen att närmare bestämma utformningen av direktiven samt besluta i frågan om sammansättningen av den planerade utredningen. Att i förväg binda regeringen vid ett bestämt handlande härvidlag anser utskottet olämpligt. Beträffande statens hingstdepå och stuteri vill utskottet framhålla att lantbruksstyrelsen enligt nuvarande instruktion i egenkap av chefsmyndighet har ansvaret för verksamhetens huvudsakliga inriktning. Utskottet finner med anledning härav inte heller skäl förorda något sådant riksdagens beslut i fråga om berörda verksamhet, som förordas i motionen 650, yrkandet 2.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. till *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 1 020 000 kr.,
2. anser motionen 1978/79: 650, yrkandet 1, besvarad med vad utskottet anfört angående utredning om bl. a. det statliga stödet till hästaveln.

9. Statens hingstdepå och Stuteri: Uppdragsverksamhet och Bidrag till statens hingstdepå och stuteri. Regeringen har under punkterna B 9 och B 10 (s. 30—31) föreslagit riksdagen att till Statens hingstdepå och stuteri: Uppdragsverksamhet för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr. och till Bidrag till statens hingstdepå och stuteri för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 650 av Einar Larsson m. fl. (c; s, m) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen i avvaktan på att underlag till riktlinjer för statliga insatser på hästområdet föreligger beslutar att verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri inte får minskas under nuvarande nivå.

Utskottet

Regeringens förslag under här behandlade båda anslag föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri berörs i motionen 650, yrkandet 2. Med hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört föreslår utskottet att riksdagen lämnar motionen utan åtgärd i förevarande del.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. till *Statens hingstdepå och stuteri: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till *Bidrag till Statens hingstdepå och stuteri* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 200 000 kr.,
3. lämnar motionen 1978/79: 650, yrkandet 2, utan åtgärd.

10. Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling. Regeringen har under punkten B 11 (s. 32) föreslagit riksdagen att till Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 215 000 kr.

Motionerna m. m.

I motionen 1978/79: 329 av Rune Torwald och Britt Wigenfeldt (båda c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär 1. att stödet för yrkesmässig biodling i Sverige förbättras på sätt i motionen antytts, 2. att ersättning för av yngelröta förintade bisamhällen förbättras kraftigt, 3. att bitillsyningsmännen får sådana instruktioner att de har rätt att föranstalta om förintande av alla kända vildbisamhällen inom sitt verksamhetsområde.

I motionen 1978/79: 997 av Elvy Nilsson och Birgitta Johansson (båda s) hemställs att riksdagen hos regeringen begär att en utredning tillsätts med uppgift att finna lösningar till en stimulans för en ökad biodlingsverksamhet.

I ärendet har till utskottet inkommit en skrift från Värmlands läns biodlareförbund.

Utskottet

Från detta anslag utgår bidrag med 200 000 kr. till främjande av biskötsel och med 15 000 kr. till främjande av växtodling. Medlen för främjande av biskötsel används till utbildning av bitillsynsmän och för bidrag till Sveriges biodlares riksförbund. I propositionen föreslås att anslaget för nästa budgetår tas upp med oförändrat belopp.

I ett par motioner tas upp frågan om förbättrat statligt stöd till den inhemska biodlingen. Enligt motionen 329 bör bl. a. tillämpningsföreskrifter till rationaliseringsbestämmelserna inom jordbruket ges en sådan utformning att lantbruksnämnderna finner det angeläget att stödja de människor som vill satsa på biodling i näringsmässig form. Andra åtgärder för att stimulera till ökad biodling föreslås också, såsom förbättrad ersättning för bisamhällen som måst förintas till följd av yngelröta, m. m. I motionen 997 anförs att biodlingen inte har den omfatt-

ning den borde ha, sett ur ett samhällsekoniskt perspektiv. I båda motionerna framhålls binas betydelse i pollineringsarbetet. Enligt motionen 997 bör en utredning tillsättas med uppgift att finna lösningar till en stimulans för en ökad biodlingsverksamhet.

Utskottet har i tidigare sammanhang vitsordat biodlingens betydelse för såväl växtodlingen som för miljövården. Samhällsekoniskt har bina sålunda en viktig funktion dels som honungsproducenter, dels som pollinatörer av vissa kulturväxter. Inte minst är värdet av binas pollinationsarbete betydande.

Dessa förhållanden låg bl. a. till grund för det beslut som riksdagen år 1974 på utskottets tillstyrkan fattade rörande vissa riktlinjer för det statliga stödet till biodlingen (prop. 1974: 24, JoU 1974: 8, rskr 1974: 146). Sålunda beslöts att den del av här förevarande reservationsanslag som avser främjande av biskötsel skulle höjas från 81 000 kr. till 200 000 kr. Vidare beslöts att vissa kostnadsökningar för intensifierad bisjukdomsbekämpning skulle bestridas från förslagsanslaget Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar. I sammanhanget flyttades länsstyrelsernas dåvarande uppgifter i samband med bekämpningen av bisjukdomar över till lantbruksstyrelsen och lantbruksnämnderna. För en sådan överflyttning ansågs bl. a. tala det nära sambandet mellan biskötsel och växtodling liksom det förhållandet att lantbruksstyrelsen förfogade över veterinärmedicinsk expertis. Vidare godkände riksdagen samma år att för regleringsåret 1974/75 stöd till biodlingen utgick med 500 000 kr. inom ramen för jordbruksprisregleringen (prop. 1974: 122, JoU 1974: 29, rskr 1974: 275). Av nämnda belopp avsåg 250 000 kr. medel inom fördelningsplanen och ett lika stort belopp medel utanför denna plan. Medlen skulle tillföras en fond, vars behållning skulle användas till kollektiva åtgärder för näringen. En sådan fond har upprättats, som förvaltas av lantbruksstyrelsen. För frågor rörande bin har en särskild rådgivande nämnd inrättats vid styrelsen. Ramen för det statliga stödet till biodlingen har därefter varit oförändrad till och med föregående budgetårs utgång. För innevarande regleringsår har 600 000 kr. av införselavgiftsmedel tillförts fonden för kollektiva åtgärder inom biodlingen.

Som framgår av den här lämnade redogörelsen har riktlinjerna för det allmännas stöd till den inhemska biodlingen i deras nuvarande form varit i tillämpning under snart fem år. Det kan därför vara lämpligt att nu utvärdera erfarenheterna av de hittills gjorda insatserna för att klarlägga om resultaten kan anses svara mot de intentioner som bl. a. låg bakom 1974 års riksdagsbeslut i ämnet. Enligt utskottets uppfattning bör det lämpligen kunna ske på så sätt att regeringen ger lantbruksstyrelsen i uppdrag att se över reglerna för hittillsvarande stöd och framlägga de förslag till förändringar som därvid kan befinnas påkallade.

Regeringens förslag till anslagsanvisning för nästa budgetår föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer därför

att riksdagen

1. som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motionerna 1978/79: 329 och 1978/79: 997 anfört om översyn av reglerna om statligt stöd till biskötseln,
2. till *Särskilt stöd åt biskötsel och växtodling* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 215 000 kr.

11. Restitution av bensinskatt till trädgårdsnäringen m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna B 12—B 14 (s. 32—35) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Restitution av bensinskatt till trädgårdsnäringen* ett anslag av 762 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,
2. till *Främjande av rennäringen* ett reservationsanslag av 1 080 000 kr.,
3. till *Kompensation för bensinskatt till rennäringen* ett anslag av 443 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

Jordbruksprisreglering

12. Statens jordbruksnämnd och Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna C 1 och C 2 (s. 36—39) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Statens jordbruksnämnd* ett förslagsanslag av 20 342 000 kr.,
2. till *Lantbruksekonomiska samarbetsnämnden* ett förslagsanslag av 1 802 000 kr.

13. Kostnader för beredskapslagring av jordbruksprodukter m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten C 4 (s. 39—42) och hemställer

att riksdagen till *Kostnader för beredskapslagring av jordbruksprodukter m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 70 905 000 kr.

14. Stöd till jordbruket i norra Sverige. Regeringen har under punkten C 5 (s. 42—44) föreslagit riksdagen att till Stöd till jordbruket i norra Sverige för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 141 000 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 1992 av Georg Pettersson och Erik Larsson (båda c) hemställs att riksdagen uttalar att regeringen, vid fastställandet av områdena för prisstödet på kött, i dessa områden inräknar Örebro läns bergslagsområden.

Utskottet

Under förevarande anslag bestrids utgifterna för pristillägg enligt förordningen (1978: 472) om prisstöd till vissa jordbruk och enligt kungörelsen (1973: 508) om prisstöd till rennäringen (ändrad senast 1977: 171).

Statens jordbruksnämnd har haft i uppdrag att pröva vissa förändringar av prisstödet till jordbruket i norra Sverige. Nämnden har med anledning av uppdraget föreslagit vissa ändringar av områdesindelningen för prisstödet på mjölk samt på kött och fläsk.

Länsstyrelserna i de av jordbruksnämndens förslag berörda länen och Lantbrukarnas riksförbund tillstyrker i huvudsak den föreslagna ändringen i områdesindelningen.

Föredraganden biträder för sin del nämndens förslag och anser att detsamma bör genomföras fr. o. m. den 1 juli 1979. Det bör ankomma på regeringen att besluta i frågan.

För nästa budgetår beräknas medelsbehovet under anslaget till 141 milj. kr.

Regeringens förslag under denna punkt föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Prisstödet på kött berörs i motionen 1992, vari begärs ett uttalande av riksdagen att regeringen vid fastställandet av områdena för nämnda prisstöd inräknar Örebro läns bergslagsområden. Dessa ligger f. n. utanför nuvarande stödområde men har enligt motionen liknande produktionsförutsättningar som de som råder i Kopparbergs och Värmlands län.

Liksom föredragande departementschefen vill utskottet erinra om att prisstödet till jordbruket i norra Sverige enligt riksdagens beslut skall ses över vart tredje år, dvs. nästa gång inför den 1 juli 1980. Vid denna översyn torde bl. a. sådana synpunkter som de i motionen framförda bli föremål för prövning. Någon särskild åtgärd med anledning av motionen 1992 finner utskottet mot bakgrund härav inte erforderlig.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. till *Stöd till jordbruket i norra Sverige* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 141 000 000 kr.,
2. lämnar motionen 1978/79: 1992 utan åtgärd.

15. Bidrag till permanent skördeskadeskydd. Regeringen har under punkten C 6 (s. 44) föreslagit riksdagen att till Bidrag till permanent skördeskadeskydd för budgetåret 1979/80 anvisa ett anslag av 30 000 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 652 av Bengt Silfverstrand och Hans Pettersson i Helsingborg (båda s) hemställs att riksdagen hos regeringen anholder att åtgärder vidtas i syfte att ersätta nuvarande skördeskadeskydd med ett system som bygger på individuell prövning av uppkomna skördeskador.

I motionen 1978/79: 1454 av Filip Johansson m. fl. (c) hemställs att riksdagen beslutar att ersättning till utsädesodlare av potatis kan utgå ur skördeskadefonden, utöver växtskyddskungörelsens bestämmelser, vid föreläggande till följd av ljus ringröta.

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen till Bidrag till permanent skördeskadeskydd för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 30 milj. kr. minskat förslagsanslag.

Utskottet

Ett permanent skördeskadeskydd för det svenska jordbruket infördes år 1961 (prop. 1961: 94, JoU 1961: 22, rskr 1961: 227). Syftet med skördeskadeskyddet är att ge de enskilda jordbruksföretagarna ett från olika synpunkter skäligt ekonomiskt skydd mot förluster på grund av skördeskador. Skyddet är obligatoriskt för alla jordbruksföretag med minst 2 ha åker. Det omfattar alla mera allmänt odlade grödor. Skyddet är ett allriskskydd, dvs. ersättning utgår oavsett orsaken till skadorna. Genom att självrisken är förhållandevis hög har skyddet karaktär av katastrofskydd.

Skyddet bekostas av staten och jordbrukarna. Skördeskadeersättning- en bestrids med medel ur skördeskadefonden, till vilken f. n. staten årligen bidrar med 30 milj. kr. och jordbrukarna med 15 milj. kr. Jordbrukarnas del erläggs kollektivt genom skördeskadeavgifter som läggs på såväl vegetabilie- som animalieproduktionen. Staten svarar för administrationskostnaderna.

Statens bidrag till skördeskadefonden anvisas under nu ifrågasvarande anslag. Enligt propositionen bör detta för nästa budgetår föras upp med oförändrat belopp, 30 milj. kr.

Bland de förslag till besparingsåtgärder som förs fram i motionen 2135 ingår att ytterligare budgetmedel inte skall anvisas till fonden för nästa budgetår. Detta anses också bära gälla de medel som tillförs fonden från jordbruksnäringen. Bakgrunden till förslaget är att skörde-

skadefonden uppgår till ca 300 milj. kr. och därför enligt motionärer-
nas uppfattning inte är i behov av någon förstärkning f. n.

Utskottet vill erinra om att ett motsvarande motionsyrkande väcktes under föregående riksmöte i anslutning till budgetpropositionen för in-
nevarande budgetår. Utskottet framhöll då att det kunde starkt ifråga-
sättas om det var förenligt med skördeskadeskyddets försäkringsmässig-
ga karaktär att låta finansieringen av detsamma fluktuera i takt med
tillfälliga förändringar i skadeutfallet olika år emellan. Ett ensidigt be-
slut från statens sida att begränsa eller helt ta bort det statliga bidraget
syntes dessutom inte acceptabelt mot bakgrund av dittills gällande prin-
ciper för fördelning av ansvaret för fondens uppbyggnad mellan staten
och jordbruksnäringens företrädare.

Under hänvisning jämväl till att skördeskadeskyddet genom en år
1976 tillkallad utredning (Jo 1976: 05) var föremål för en särskild över-
syn avstyrkte utskottet det ifrågavarande motionsyrkandet. Riksdagen
följde utskottet.

Någon anledning för riksdagen att i år inta annan ståndpunkt i frå-
gan föreligger enligt utskottets mening inte. Utskottet tillstyrker sålun-
da regeringens förslag under denna punkt och avstyrker motionen 2135
i förevarande del.

I förevarande sammanhang har utskottet funnit lämpligt att även be-
handla ett par fristående förslag rörande skördeskadeskyddet, framför-
da i motionerna 652 och 1454.

I den förstnämnda motionen hemställs att riksdagen hos regeringen
anhåller att åtgärder vidtas i syfte att ersätta nuvarande skördeskade-
skydd med ett system som bygger på individuell prövning av uppkomna
skördeskador.

Den i motionen upptagna frågan ingår bland dem som är föremål för
översyn inom nyssnämnda utredning om skördeskadeskyddet. Något
särskilt uttalande från riksdagens sida med anledning av motionen 652
anser utskottet mot bakgrund härav inte påkallat.

I motionen 1454 har tagits upp frågan om skördeskadecersättning i
vissa fall till odlare av utsädespotatis, som drabbats av skador till följd
av ljus ringröta.

Utskottet, som finner den i motionen berörda frågan värd beaktan-
de, förordar för sin del att motionen överlämnas till utredningen om
översyn av skördeskadeskyddet. Detta bör riksdagen som sin mening ge
regeringen till känna.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen
1978/79: 2135, yrkandet 4, till *Bidrag till permanent skörde-
skadeskydd* för budgetåret 1979/80 anvisar ett anslag av
30 000 000 kr.,

2. anser motionen 1978/79: 652 besvarad med vad utskottet anfört,
3. som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om överlämnande av motionen 1978/79: 1454 till utredningen om översyn av skördeskadeskyddet.

16. Administration av permanent skördeskadeskydd m.m. Regeringen har under punkten C 7 (s. 44—46) föreslagit riksdagen att till Administration av permanent skördeskadeskydd m.m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 28 551 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 2105 av Kjell-Olof Feldt m. fl. (s) hemställs att riksdagen beslutar att till Administration av permanent skördeskadeskydd m.m. för budgetåret 1979/80 under X huvudtiteln anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 480 000 kr. minskat förslagsanslag av 28 071 000 kr.

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 5), att riksdagen till Administration av permanent skördeskadeskydd m.m. för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 480 000 kr. minskat förslagsanslag.

Utskottet

Under anslaget anvisas medel som disponeras av statistiska centralbyrån för att bekosta de objektiva skördeuppskattningarna, skördeskadeskyddets tekniska administration, lantbrukets företagsregister och därmed samordnad statistikproduktion samt jordbruksekonomiska undersökningen.

Regeringens förslag innebär att för nästa budgetår skall anvisas 28 551 000 kr. under förevarande punkt. Medel för statistiska centralbyråns verksamhet har därvid beräknats med utgångspunkt i besparingsalternativet.

I motionen 2105 och motionen 2135 i förevarande del yrkas på en minskning av anslagsanvisningen med 480 000 kr. Motiveringen är att centralbyråns utvecklingsarbete på lantbruksstatistikens område anses t. v. kunna begränsas med hänsyn till att flera utredningar f. n. undersöker ifrågavarande statistik. De sålunda frigjorda medlen skulle enligt motionen 2104 användas för viss undersökning rörande förmögenheter- nas fördelning och sammansättning bland fysiska personer. Sistnämnda motion bereds av finansutskottet.

Utskottet har för sin del inte funnit något att erinra mot regeringens förslag till medelsanvisning under punkten. Att utredningsarbete pågår som tar upp frågor som berör centralbyråns lantbruksstatistik kan en-

ligt utskottets mening inte anses vara ett tillräckligt skäl att utan närmare överväganden begränsa centralbyråns handlingsmöjligheter på nämnda område till förmån för viss annan verksamhet. Motionerna 2105 och 2135 avstyrks således, såvitt här är i fråga.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 2105 och motionen 1978/79: 2135, yrkandet 5, till *Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 28 551 000 kr.

Fiske

17. Fiskeristyrelsen. Regeringen har under punkten E 1 (s. 48—52) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad i propositionen förordats i fråga om organisationen för forsknings- och undersökningsverksamheten vid fiskeristyrelsen,
2. till Fiskeristyrelsen för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 17 477 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 647 av Arne Andersson i Gamleby m. fl. (s. c, m) föreslås att riksdagen hos regeringen begär att byggnadsstyrelsen får i uppdrag att projektera ett fiskodlingslaboratorium i Västervik.

Utskottet

I förevarande sammanhang tar föredraganden upp vissa frågor rörande forskningsverksamheten vid fiskeristyrelsen. Förslagen grundar sig på en av styrelsen avlämnad rapport i ämnet, Fiskeriforskning — ett organisationsförslag.

Styrelsen föreslår att forsknings- och utvecklingsverksamhet i fortsättningen skall bedrivas vid fyra organisatoriskt åtskilda laboratorier inom styrelsen, nämligen ett sötvattenslaboratorium, ett havsfiskelaboratorium, ett hydrografiskt laboratorium och ett fiskodlingslaboratorium. Havsfiskelaboratoriet motsvarar nuvarande biologiska avdelningen av havsfiskelaboratoriet med lokalisering i Lysekil. Hydrografiska laboratoriet motsvarar hydrografiska avdelningen av nuvarande havsfiskelaboratoriet med lokalisering i Göteborg. Fiskodlingslaboratoriet är en helt ny enhet i vilken styrelsen föreslår att även fiskodlingsanstalten i Älvkarleby och fiskeriförsöksanstalten i Kälarne skall ingå organisatoriskt. Fiskodlingslaboratoriet föreslås lokaliserat till Västervik.

Enligt föredragandens mening bör forsknings- och undersökningsverksamheten vid fiskeristyrelsen vara organiserad på ett havsfiskelaboratorium, ett sötvattenslaboratorium och ett hydrografiskt laboratori-

um, lokaliserade till Lysekil, Drottningholm resp. Göteborg. Föredraganden är däremot inte beredd att nu ta ställning till förslaget om ett nytt fiskodlingslaboratorium vid styrelsen utan vill här bl. a. avvakta ställningstagandena till 1973 års fiskevattensutrednings (Jo 1973: 07) nyligen avlämnade betänkande (SOU 1978: 75) Fiska på fritid.

I motionen 647 framhålls att det är angeläget och befogat att förslaget om ett nytt fiskodlingslaboratorium, förlagt till Västervik, realiserar så snart som möjligt. Härför talar enligt motionärernas mening starka såväl fiskeribiologiska som sysselsättningsmässiga skäl.

Utskottet vill för sin del vitsorda föredragandens uttalande att forsknings- och undersökningsverksamhet är av väsentlig betydelse för våra möjligheter att vårda och rationellt utnyttja fiskbestånden. Betydelsen av detta arbete har ökat till följd av utvidgningen av den svenska fiskezonen. Det är därför angeläget att det inom landet finns tillfredsställande kunskaper om de förhållanden som bl. a. reglerar fiskerinäringens fångstmöjligheter. Också för fritidsfisket behövs sådan verksamhet. Mot vad föredraganden anför rörande forsknings- och undersökningsverksamhetens inriktning och organisatoriska uppbyggnad har utskottet inte något att invända. Utskottet ansluter sig således bl. a. till förslaget att ifrågavarande verksamhet vid fiskeristyrelsen bör organiseras på ett havsfiskelaboratorium, ett sötvattenslaboratorium och ett hydrografiskt laboratorium, lokaliserade till Lysekil, Drottningholm resp. Göteborg.

Det är självfallet viktigt att även frågan om forskningsverksamhetens organisation på fiskodlingsområdet blir ändamålsenligt löst. Emellertid synes välbetänkt att man innan ställning tas till fiskeristyrelsens förslag, som föredraganden anför, bl. a. avvaktar ställningstagandena till fiskevattensutredningens förslag. Utskottet har sålunda ingen annan bedömning än föredraganden härvidlag. I överensstämmelse härmed är utskottet inte berett att nu föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionen 647.

Mot medelsberäkningen under anslaget har utskottet inte något att erinra.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. lämnar motionen 1978/79: 647 utan åtgärd,
2. godkänner vad i propositionen förordats i fråga om organisationen för forsknings- och undersökningsverksamheten vid fiskeristyrelsen,
3. till *Fiskeristyrelsen* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 17 477 000 kr.

18. Statens lokala fiskeriadministration. Regeringen har under punkten E 2 (s. 52—53) föreslagit riksdagen att till Statens lokala fiskeriadministration för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 7 788 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 983 av Hans Gustafsson m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 3), att riksdagen måtte besluta som sin mening ge regeringen till känna att ytterligare en tjänst som fiskeriasistent placeras vid fiskerinämden i Blekinge län fr. o. m. den 1 juli 1979.

I motionen 1978/79: 1466 av Hans Wachtmeister (m) hemställs att riksdagen beslutar uttala att länsstyrelserna skall få avgöra storlek och sammansättning av fiskenämderna.

Utskottet

Anslaget tas i budgetpropositionen upp med 7 788 000 kr. för nästa budgetår. Regeringen har därvid räknat med 140 000 kr. för utgifter i samband med 1969 års fiskeriinventering. Förslaget innebär bl. a. att av fiskeristyrelsen framförda önskemål om personalförstärkningar vid fiskenämden inte ansetts kunna tillmötesgå i propositionen.

I motionen 983 förs fram ett förslag att fr. o. m. den 1 juli 1979 förstärka fiskenämden i Blekinge med en assistenttjänst utöver den konsulenttjänst som f. n. finns vid nämnden. Det påpekas i motionen att de personella resurserna vid nämnden med hänsyn till den omfattning Blekingefisket redan i dag har är mycket ansträngda. Någon anslagsförstärkning för ändamålet föreslås inte i motionen.

I motionen berörd tjänst motsvarar ett av de förslag till personalförstärkningar som fiskeristyrelsen fört fram i sina anslagsäskanden för nästa budgetår och som regeringen i rådande finansiella läge inte ansett sig kunna ta upp. Utskottet har för sin del inte något att invända mot i propositionen framlagt förslag i förevarande del. Som berörts under föregående punkt har 1973 års fiskevattensutredning (Jo 1973: 07) nyligen avlämnat sitt slutbetänkande (SOU 1978: 75) Fiska på fritid. De förslag som utredningen lagt fram kan bl. a. komma att beröra den lokala fiskeriadministrationen. Behandlingen av utredningens förslag bör därför avvaktas innan ställning tas till frågan om personalförstärkningar vid bl. a. fiskenämderna.

Det torde ankomma på fiskeristyrelsen att avgöra om omdispositioner mellan nämnderna inom ramen för tillgängliga personalresurser är möjliga.

Utskottet föreslår med hänvisning till vad nu anförts att motionen 983 i förevarande del inte måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att ett förslagsanslag av 7 788 000 kr. anvisas till statens lokala fiskeriadministration för nästa budgetår.

I anslutning till förevarande punkt har utskottet funnit lämpligt att även behandla den under allmänna motionstiden väckta motionen 1466

vari hemställs att riksdagen uttalar sig för att länsstyrelserna får avgöra storlek och sammansättning av fiskenämnderna.

Utskottet vill erinra om att riksdagen år 1976 godkände vissa av regeringen förordade riktlinjer för den lokala fiskeadministrationens organisation att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1977 (prop. 1975/76: 130, JoU 1975/76: 39, rskr 1975/76: 317). Enligt riksdagens beslut skulle de förutvarande till lantbruksnämnderna knutna fiskerinämnderna ges ställning av administrativa länsorgan — fiskenämnder — med fiskeristyrelsen som chefsmyndighet. Beträffande verksamheten angavs att fiskenämnderna i huvudsak borde handlägga ärenden rörande finansieringsstöd, rådgivning och fiskefrågor i övrigt som då åvilade lantbruksnämnderna. Dessutom borde vissa uppgifter kunna delegeras från fiskeristyrelsen. Fiskenämnderna borde kunna fungera som beredande organ åt länsstyrelserna i fiskefrågor som länsstyrelserna handlägger. Fiskenämnad bör enligt riksdagens beslut bestå av fem ledamöter och utses av länsstyrelsen. I nämnden bör yrkesfisket, fritidsfisket och allmänna intressen vara företrädade. Fiskeriintendenten i distriktet bör ha rätt att närvara vid fiskenämnds sammanträden och anteckna sin mening till protokollet.

I propositionen 1975/76: 130 framhölls att förslagen i fråga om den lokala fiskeadministrationen skulle ses som ett provisorium i avvaktan på resultaten av fiskerikommitténs och 1973 års fiskevattensutrednings arbete.

I motionen 1466 hävdas att fisket genom riksdagsbeslutet fick en svagare representation i de fiskenämnder som trädde i de dittillsvarande fiskerinämndernas ställe än de tidigare haft i dessa. Nackdelarna med den försvagade representationen i fiskenämnderna har enligt samstämmiga uttalanden visat sig så påtagliga att det enligt motionären knappast finns anledning att uppskjuta en ändring av gällande regler för nämndernas storlek och sammansättning. En sådan ändring skulle man kunna vidta genom att föreskriva att antalet ledamöter i fiskenämnad skall vara sex, varav två skulle företräda yrkesfisket. Lämpligare anser motionären dock ur flera synpunkter vara att man utan att precisera antalet ledamöter ger länsstyrelserna i uppdrag att utse nämnder av den storlek och den sammansättning som med hänsyn till fiskerinäringens intresse i varje särskilt län synes lämpligast.

Som nyss nämnts skall nuvarande organisation i vad avser den lokala fiskeadministrationen ses som ett provisorium i avvaktan på resultaten av fiskerikommitténs och fiskevattensutredningens arbete.

Fiskerikommittén lämnade hösten 1977 sitt betänkande (SOU 1977: 74) Fiskerinäringen i framtiden. Av riksdagen föregående år antagna nya riktlinjer för fiskeripolitiken grundar sig i huvudsak på fiskerikommitténs förslag (prop. 1977/78: 112, JoU 1977/78: 23, rskr 1977/78: 272).

Som inledningsvis redovisas i årets budgetproposition har 1973 års fiskevattensutredning i november 1978 avlämnat sitt slutbetänkande (SOU 1978: 75) Fiska på fritid. De förslag utredningen lagt fram kan komma att beröra bl. a. den lokala fiskeriadминистраtionen.

Betänkandet remissbehandlas f. n. Proposition till riksdagen i ämnet torde kunna läggas tidigast om något år.

Enligt utskottets mening bör i enlighet med riksdagens tidigare redovisade uttalande resultatet av de fortsatta övervägandena med anledning av fiskevattensutredningens förslag avvaktas innan ställning tas till den i motionen 1466 väckta frågan. Motionen bör därför av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Utskottet hemställer således

att riksdagen

1. lämnar motionen 1977/78: 983, yrkandet 3, utan åtgärd,
2. till *Statens lokala fiskeriadміністраtion* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 7 788 000 kr.,
3. lämnar motionen 1977/78: 1466 utan åtgärd.

19. Kursverksamhet på fiskets område. Regeringen har under punkten E 4 (s. 53—54) föreslagit riksdagen att till Kursverksamhet på fiskets område för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 430 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 987 av Rune Johnsson i Mölndal och Bertil Jonasson (båda c) föreslås att riksdagen hemställer hos regeringen om att det anslag på 25 000 kr. som tidigare utgått till Sveriges fiskares studieförbund framdeles utanordnas till Sveriges fiskares riksförbund.

I motionen 1978/79: 1978 av Torkel Lindahl (fp) hemställs att riksdagen för budgetåret 1979/80 anslår 25 000 kr. till den inom Sveriges fiskares riksförbund bedrivna studieverksamheten.

Utskottet

Föreliggande anslag används huvudsakligen för utbildning av fiskare, för viss fortbildning av fiskeritjänstemän samt för kurser och studieresor som är till nytta för verksamheten i sammanslutningar av större betydelse för fritidsfisket.

Anslaget uppgår innevarande budgetår till 455 000 kr. Av beloppet har 25 000 kr. avsatts för statsbidrag till Svenska fiskarens studieförbund för dess allmänna verksamhet.

I propositionen tas anslaget för nästa budgetår upp med 430 000 kr. Beloppet har beräknats mot bakgrund bl. a. av föreliggande reservation på anslaget och att nyssnämnda studieförbund numera upphört med sin verksamhet.

I motionerna 987 och 1978 vänder man sig mot den i propositionen förordade anslagsminskningen. Motionärerna framhåller att den omständigheten att studieförbundet upplösts inte betyder att den bedrivna studieverksamheten har upphört. Den har i stället överflyttats till en inom den fackliga organisationen Sveriges fiskares riksförbund inrättad studienämnd, där studieverksamheten intensifieras och blir anpassad efter den fackliga organisationens arbete för medlemmarna. Överflyttningen beror sålunda på att man inom fiskets organisationer söker rationalisera och samordna verksamheten inom olika områden. Det förhållandet att studieverksamheten inom fisket fått ny huvudorganisation bör enligt motionärernas mening inte vara någon anledning att dra in det statliga stödet till verksamheten.

Utskottet finner för sin del inte anledning till erinran mot den i budgetpropositionen gjorda medelsberäkningen. Med anledning av de motionsvis framförda önskemålen om viss medelstilldelning från detta anslag till Sveriges fiskares riksförbund vill utskottet nämna att sagda förbund sedan någon tid tillbaka kan erhålla statsbidrag till sin centrala kursverksamhet från det under nionde huvudtiteln upptagna anslaget E 12 Bidrag till vissa organisationers centrala kursverksamhet. Bidrag utgår därvid enligt förordningen (1970: 272) om statsbidrag till löntagarorganisationers centrala kursverksamhet (ändrad senast 1978: 292). Bidragsbestämmelserna innefattar vissa regler om utbildningens innehåll, kursernas längd och högsta antal deltagare, m. m.

Det har anförts att det i vissa fall kan vara svårt att med hänsyn till bidragsvillkorens utformning anordna kurser som passar för yrkesfiskarna. Utskottet vill med anledning härav understryka att det självfallet är viktigt att kursverksamheten för yrkesfiskarna anordnas på ett sådant sätt att den blir effektiv och verkligen kommer nämnda befolkningsgrupp till godo. Utskottet utgår emellertid från att berörda myndigheter och organisationer har sin uppmärksamhet riktad på denna fråga och tillser att kursverksamheten läggs upp på ett sätt som i möjligaste mån passar till de arbetsförhållanden som råder inom fisket. Med vad utskottet här anfört bör riksdagen kunna anse motionerna 987 och 1978 besvarade.

Utskottet hemställer därför
att riksdagen

1. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1978/79: 987 och 1978/79: 1978, båda motionerna i förevarande del, till *Kursverksamhet på fiskets område* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 430 000 kr.,
2. anser motionerna 1978/79: 987 och 1978/79: 1978, båda i återstående del, besvarade med vad utskottet anfört angående Sveriges fiskares riksförbunds centrala kursverksamhet.

20. Bidrag till fiskehamnar m. m. Regeringen har under punkten E 5 (s. 54—55) föreslagit riksdagen att till Bidrag till fiskehamnar m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 7 583 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 983 av Hans Gustafsson m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 2), att riksdagen måtte besluta som sin mening ge regeringen till känna att länets fiskehamnar i avvaktan på fiskehamnsutredningen får en ökad resurstilldelning för underhålls- och rationaliseringsinsatser.

Utskottet

Under förevarande anslag utgår förutom statsbidrag till byggande av fiskehamnar bl. a. ersättning för täckande av eventuella underskott vid driften av statliga fiskehamnar. Frågor om stöd till byggande och förbättringar av fiskehamnar skall enligt gällande riktlinjer bedömas mot bakgrund av hamnarnas betydelse för fiskerinäringens utveckling inom vederbörande region. Fråga om stöd prövas av regeringen.

Det kan nämnas att fiskeristyrelsen förra året fick regeringens uppdrag att utreda det framtida behovet av ändamålsenliga och lämpligt lokaliserade hamnar för yrkesfisket samt kostnaderna för att tillgodose detta behov. Utredningen torde komma att redovisas för regeringen under våren 1979. Under utredningsarbetet samråder fiskeristyrelsen med bl. a. statens jordbruksnämnd och Sveriges fiskares riksförbund.

Med hänsyn till det anförda finner utskottet inte anledning föreslå riksdagen att genom särskilt uttalande binda anslagsanvändningen på sätt som ifrågasatts i motionen 983, yrkandet 2, beträffande fiskehamnarna i Blekinge län. Motionen bör således inte föranleda någon riksdagens åtgärd i förevarande del.

Regeringens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår kan utskottet biträda.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. avslår motionen 1978/79: 983, yrkandet 2,
2. till *Bidrag till fiskehamnar m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 7 583 000 kr.

21. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen. Regeringen har under punkten E 6 (s. 55) föreslagit riksdagen att till Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 978 av Anders Dahlgren m. fl. (c) hemställs att riksdagen beslutar att från anslaget E 6, Isbrytarhjälp till fiskarbefolkningen (prop. 1978/79: 100, bil. 13) får utgå bidrag och ersättning i samband med isbrytning för fiskets behov samt för att tillgodose skärgårdsbefolkningens allmänna behov för upprätthållandet av samhällsservice m. m.

Utskottet

Från anslaget utgår bidrag och ersättning i samband med isbrytning för fiskets behov. Regeringens förslag innebär att anslaget för nästa budgetår förs upp med oförändrat belopp eller med 20 000 kr.

I motionen 978 föreslås att förevarande anslag skall få användas även för bidrag och ersättning i samband med isbrytning för att tillgodose skärgårdsbefolkningens allmänna behov. Det framhålls i motionen att det under vissa tider på året är förenat med särskilda svårigheter att upprätthålla förbindelserna med öar långt ute i skärgården. Om inte isbrytning kan ske för att upprätthålla postgång och andra nödvändiga kommunikationer löper skärgårdsborna risk att under ganska långa perioder bli helt isolerade. Den vidgning av anslagets ändamål som föreslås i motionen motiveras bl. a. med att den skärgårdsbefolkning som här berörs i flertalet fall har direkt anknytning till fisket.

Utskottet delar självfallet motionärernas uppfattning att en grundprincip måste vara att de som är bosatta i skärgården så långt det går skall ha samma möjligheter som andra medborgare att få del av samhällets service. Emellertid är utskottet inte berett att för ändamålet förordna en lösning som innebär att användningsområdet för nu ifrågasatt anslag utvidgas på sätt motionärerna tänkt sig. Bl. a. skulle ett riksdagsbeslut i angiven riktning leda till en utgiftsökning. Att i rådande budgetläge utan närmare utredning förordna en dylik åtgärd förefaller utskottet mindre lämpligt. Dessutom anser utskottet att motionen tar upp ett problem som mera hör hemma bland de regionalpolitiska överväganden som bör ligga till grund för utformningen av det statliga stödet till skärgårdsföretagen. Som framgår av budgetpropositionen kommer regeringen att senare lägga fram särskild proposition rörande den framtida inriktningen av regionalpolitiken. I propositionen kommer även stödet till skärgårdsföretag och det särskilda stödet till lantbruksföretag m. m. i vissa glesbygder att behandlas.

Regeringens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer därför

att riksdagen

1. lämnar motionen 1978/79: 978 utan åtgärd,

2. till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 20 000 kr.

22. Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten E 7 (s. 56) och hemställer

att riksdagen till *Restitution av bensinskatt till fiskerinäringen* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 1 606 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen.

23. Bidrag till fiskets rationalisering m. m. Regeringen har under punkten E 8 (s. 56—57) föreslagit riksdagen att

1. medge att under budgetåret 1979/80 statsbidrag beviljas till fiskets rationalisering med sammanlagt högst 5 000 000 kr.,

2. till Bidrag till fiskets rationalisering m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 284 av Rune Johnsson i Mölndal m. fl. (c) föreslås att riksdagen hemställer hos regeringen om att även wire-skydd inräknas i den statsbidragsberättigade säkerhetsutrustningen för fiskefartyg.

I motionen 1978/79: 467 av Rune Johnsson i Mölndal (c) föreslås att riksdagen hemställer hos regeringen om att statsbidragen för att gardera fiskeföretagens ekonomiska fortbestånd under ofrivilligt stillaliggande uppräknas betydligt.

Utskottet

Från anslaget utgår bidrag till fiskets rationalisering och till säkerhetsutrustning för fiskefartyg enligt förordningen (1978: 516) om statligt stöd till fiskets rationalisering, m. m. Från anslaget utgår också fångstbegränsningsbidrag enligt förordningen (1976: 448) om statligt stöd till fiskeföretag vid fångstbegränsning (omtryckt 1977: 412, ändrad 1978: 518). Dessutom bestrids från anslaget vissa kostnader för stöd-fartyg för det svenska sillfiske i Nordsjön och ersättning till samerna för visst avgiftsfritt fiske på statens vatten inom Norrbottens län.

För nästa budgetår beräknar regeringen en ram av oförändrat 5 milj. kr. för statsbidrag till fiskets rationalisering. Anslaget bör enligt propositionen föras upp med oförändrat belopp, 6 milj. kr.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

I motionen 284 föreslås att de s. k. wireskydd, som tillverkas och

monteras på trålarna för att allvarliga olyckor skall kunna undvikas, bör inräknas i den statsbidragsberättigade säkerhetsutrustningen för fiskefartyg.

Statsbidrag till säkerhetsutrustning utgår f. n. för anskaffning av livräddningsflotte, ekolod och brandskyddsutrustning samt radar och radiotelefon till fiskefartyg.

Utskottet vill erinra om att området för sådan säkerhetsutrustning vartill statsbidrag beviljats genom olika riksdagsbeslut successivt utvidgats under senare år. Med hänsyn till de svårigheter som råder inom fisket finns det risk för att säkerheten eftersätts. Det har mot bakgrund härav ansetts att särskilda statliga insatser för att främja säkerheten för fiskets utövare är motiverade.

Som framgår av den föregående redogörelsen utgör den säkerhetsutrustning för vilken f. n. statsbidrag kan beviljas sådan utrustning som närmast har anknytning till sjösäkerheten. Den i motionen 284 åsyftade utrustningen med wireskydd synes mera ha karaktären av arbetarskyddsutrustning. Med hänsyn till att angivna utrustning emellertid också bör bidra till ökad sjösäkerhet vid fiskets utövning anser utskottet skäl tala för att möjligheterna att ge statligt stöd till här ifrågasatt utrustning övervägs, lämpligen genom fiskeristyrelsens försorg. Det bör ankomma på regeringen att på grundval av sådana överväganden i förekommande fall lägga fram förslag om erforderliga ändringar i bidragssystemet. Vad utskottet här anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

I motionen 467 förordas att de fångstbegränsningsbidrag som f. n. utgår till sådana fiskeföretag som haft fiskefartyg stillaliggande till följd av fångstbegränsning uppräknas betydligt för att gardera företagens ekonomiska fortbestånd. Enligt motionärens mening täcker inte de ersättningar som utgår enligt gällande förordning de kostnader som följer av att lägga fiskefartygen stilla.

Utskottet vill erinra om att riksdagen föregående år godkände vissa av regeringen framlagda förslag i fråga om riktlinjer för fiskeripolitiken innebärande bl. a. en uppräkning av fångtbegränsningsbidraget med ca 20 % fr. o. m. den 1 juli 1978 med hänsyn till kostnadsutvecklingen. Det synes inte föreligga tillräckligt underlag för ett ställningstagande redan nu till frågan huruvida den företagna ändringen varit tillräcklig eller ej. Utskottet är därför inte berett att nu biträda yrkandet i motionen 467. Det torde kunna förutsättas att fiskeristyrelsen har sin uppmärksamhet riktad på problemet och, om utvecklingen så påkallar, framlägger erforderliga förslag till åtgärder. Något särskilt initiativ från riksdagens sida anser utskottet sålunda inte behövas med anledning av förevarande motionsyrkande.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen

1. medger att under budgetåret 1979/80 statsbidrag beviljas till fiskets rationalisering med sammanlagt högst 5 000 000 kr.,
2. till *Bidrag till fiskets rationalisering m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 6 000 000 kr.,
3. som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motionen 1978/79: 284 anfört om statsbidrag till viss säkerhetsutrustning,
4. lämnar motionen 1978/79: 467 utan åtgärd.

24. Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten E 9 (s. 57) och hemställer att riksdagen

1. medger att under budgetåret 1979/80 statlig garanti beviljas för lån till fiskeföretag med sammanlagt högst 20 000 000 kr., för lån till fiskberedningsföretag med sammanlagt högst 10 000 000 kr. och för lån till åtgärder som främjar fritidsfisket med sammanlagt högst 2 000 000 kr.,
2. till *Täckande av förluster vid statlig kreditgaranti till fiske* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

25. Kostnader för fiskeutredningar i vattenmål m. m. m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 10—E 12 (s. 57—59) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Kostnader för fiskeutredningar i vattenmål m. m.* ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m.* ett förslagsanslag av 100 000 kr.,
3. till *Bidrag till fiskare med anledning av avlysning av fiskevattnen* ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Service och kontroll

26. Statens livsmedelsverk m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 1—F 3 (s. 60—64) och hemställer att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Statens livsmedelsverk* ett förslagsanslag av 43 541 000 kr.,
2. till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* ett förslagsanslag av 18 051 000 kr.,
3. till *Statens veterinärmedicinska anstalt* ett förslagsanslag av 45 197 000 kr.

27. Veterinärstaten. Regeringen har under punkten F 4 (s. 64—65) föreslagit riksdagen att till Veterinärstaten för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 41 988 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 1434 av Arne Andersson i Ljung (m) hemställs att riksdagen beslutar att anslaget under titeln F 4 bil. 13, Ersättning till avlägset boende djurägare skall vara 180 000 kr. samt att under samma titel anslaget till centrala nämnden för försöksdjursfrågor skall uppföras med 910 000 kr.

Utskottet

Riksdagen har under år 1978 godkänt propositionen om ändringar i lagen (1944: 219) om djurskydd, m. m. (prop. 1978/79: 13, JoU 1978/79: 5, rskr 1978/79: 41). Riksdagens beslut innebär bl. a. att en central nämnd för försöksdjursfrågor skulle inrättas samt att medel skulle ställas till nämndens förfogande för utvidgad verksamhet rörande alternativa och kompletterande metoder till djurförsök. Regeringen har under detta anslag beräknat 1 milj. kr. till centrala försöksdjursnämnden inkl. medel till alternativa och kompletterande metoder till djurförsök. Enligt riksdagens beslut inrättas vidare regionala etiska kommittéer. För dessa har beräknats 200 000 kr.

Utskottet har ingen erinran mot i propositionen gjorda beräkningar under denna punkt och tillstyrker därför bifall till regeringens förslag om en anslagsanvisning av sammanlagt 41 988 000 kr. för nästa budgetår. Med hänsyn till anslagets karaktär av förslagsanslag finner utskottet anledning saknas att gå närmare in på storleken av de olika delposterna under anslaget. Vad härutinnan anförts i motionen 1434 synes inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. till *Veterinärstaten* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 41 988 000 kr.,
2. lämnar motionen 1978/79: 1434 utan åtgärd.

28. Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m. Regeringen har under punkten F 5 (s. 66) föreslagit riksdagen att till Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 984 av Ingemar Hallenius och Bertil Jonasson (båda c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en översyn av ersättningsreglerna i samband med smittsamma husdjurssjukdomar i enlighet med vad som angivits i motionen.

Utskottet

Anslaget är avsett för kostnader och ersättningar i samband med bekämpande av eller beredskap mot smittsamma husdjurssjukdomar, såsom salmonellos och mul- och klövsjuka.

I propositionen föreslås att anslaget förs upp med 10 milj. kr. Utskottet biträder regeringens förslag.

I motionen 984 framhålls mot bakgrund av den ökande belastningen på förevarande anslag att det finns anledning att i besparingssyfte göra en översyn av ersättningsreglerna särskilt vad avser storproducenter och i de fall sjukdomen återkommer vid upprepade tillfällen.

Enligt vad utskottet erfarit är ifrågavarande ersättningsregler f. n. föremål för översyn inom lantbruksstyrelsen. Med hänsyn härtill torde syftet med motionen få anses tillgodosett.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. till *Bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.,
2. anser motionen 1978/79: 984 besvarad med vad utskottet anfört om viss översyn av gällande ersättningsregler i samband med smittsamma husdjurssjukdomar.

29. Bidrag till djursjukvård i vissa fall. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten F 6 (s. 66) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till djursjukvård i vissa fall* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 10 000 kr.

30. Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet och Bidrag till statens utsädeskontroll. Regeringen har under punkterna F 7 och F 8 (s. 67—69) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1979/80 anvisa

1. till Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till Bidrag till statens utsädeskontroll ett reservationsanslag av 4 303 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 6), att riksdagen till Bidrag till statens utsädeskontroll för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 500 000 kr. minskat förslagsanslag.

Utskottet

I propositionen framläggs förslag om ändrad anslagskonstruktion, innebärande att anslaget Statens utsädeskontroll: Förvaltningskostnader

ersätts av ett 1 000-kronorsanslag, benämnt Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet, och ett reservationsanslag, Bidrag till statens utsädeskontroll, på vilket anvisas bidrag till den allmännyttiga verksamheten m. m. Verksamheten vid utsädeskontrollen bör fortsättningsvis finansieras med avgifter och bidrag. Avgifterna skall i princip täcka kostnaderna för uppdragsverksamheten. Täckning av visst underskott för denna verksamhet vid köksväxtsektionen i Lund och enheten i Umeå och kostnaderna för allmännyttig verksamhet bör ske genom bidrag, som lämnas till verksamheten från förenämnda reservationsanslag. Föredraganden har därvid beräknat att den ändrade anslagskonstruktionen, vissa ändringar i taxepinciperna m. m. i samband med denna samt besparingsalternativet leder till en nettobesparing för statsverket av 700 000 kr.

Enligt motionen 2135 delar man uppfattningen att analyser som utförs i Umeå inte bör kosta mer än analyser som utförs vid huvudenheten. Enligt motionärerna bör dock budgetmedel inte användas för att finansiera uppdragsverksamhet, utan kostnaderna bör tas ut avgiftsvägen. De extra kostnaderna för verksamheten i norra Sverige bör bäras solidariskt av alla som utnyttjar utsädeskontrollens uppdragsverksamhet. Motionärerna föreslår därför att avgiften höjs över hela landet så att också de 500 000 kr. som beräknas anvisade av budgetmedel för att täcka underskottet i Umeå finansieras med avgifter och att anslaget i enlighet härmed minskas med motsvarande belopp.

Utskottet vill crinra om att riksdagen senast vid föregående års budgetbehandling godkände regeringens förslag att kostnaderna för bl. a. den del av uppdragsverksamheten i Umeå som inte täcks av avgifter tills vidare skulle bekostas från statens utsädeskontrolls förvaltningskostnadsanslag. I sammanhanget hänvisades bl. a. till att föredragande departementschefen anmält att taxan vid utsädeskontrollen skulle komma att ses över.

Regeringen har genom beslut den 23 februari 1978 uppdragit åt dåvarande statens centrala frökontrollanstalt (statens utsädeskontroll) att i samråd med riksrevisionsverket och lantbruksstyrelsen se över taxan för utsädeskontrollen i enlighet med de riktlinjer som redovisats i budgetpropositionen 1978. Översynen pågår och beräknas slutföras under år 1979. I avvaktan härpå har en provisorisk taxändring genomförts med tillämpning fr. o. m. den 1 oktober 1978.

Utskottet är med hänsyn till det anförda inte berett att förorda ändrade principer för kostnadstäckningen vid statens utsädeskontroll och avstyrker således yrkandet i motionen 2135 i förevarande del.

Då utskottet också i övrigt tillstyrker regeringens förslag under dessa anslagsrubriker hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1979/80

1. till *Statens utsädeskontroll: Uppdragsverksamhet* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,

2. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 2135, yrkandet 6, till *Bidrag till statens utsädeskontroll* anvisar ett reservationsanslag av 4 303 000 kr.

31. Statens utsädeskontroll: Utrustning m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 9—F 12 (s. 69—72) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Statens utsädeskontroll: Utrustning* ett reservationsanslag av 80 000 kr.,
2. till *Bekämpande av växtsjukdomar* ett förslagsanslag av 200 000 kr.,
3. till *Statens lantbrukskemiska laboratorium: Uppdragsverksamhet* ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
4. till *Bidrag till statens lantbrukskemiska laboratorium* ett reservationsanslag av 4 432 000 kr.

32. Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet och Bidrag till statens maskinprovningar. Regeringen har under punkterna F 13 och F 14 (s. 72—74) föreslagit riksdagen att för budgetåret 1979/80 anvisa

1. till Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. till Bidrag till statens maskinprovningar ett reservationsanslag av 4 068 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 1972 av Kerstin Göthberg m. fl. (c) föreslås att riksdagen beslutar 1. att inrätta en sektion vid Maskinprovningarnas allmänna avdelning i Alnarp för provning av trädgårdsbrukets maskiner i enlighet med maskinprovningarnas anslagsframställning, 2. att till Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet anvisa ett med 580 000 kr. förhöjt anslag.

Utskottet

I enlighet med den anslagskonstruktion som numera enligt beslut av riksdagen år 1977 tillämpas (prop. 1976/77: 97, JoU 1976/77: 24, rskr 1976/77: 234) föreslås att ett formellt belopp av 1 000 kr. anvisas under anslagsrubriken Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet.

Under reservationsanslaget Bidrag till statens maskinprovningar anvisas medel för att täcka vissa provningskostnader samt kostnader för myndighetsuppgifter m. m. vid maskinprovningar. Regeringens förslag innebär att anslaget för nästa budgetår förs upp med 4 068 000 kr.

I motionen 1972 föreslås att riksdagen beslutar att inrätta en sektion vid maskinprovningarnas allmänna avdelning i Alnarp för provning av

trädgårdsbrukets maskiner och för ändamålet anvisar ett med 580 000 kr. förhöjt anslag. Yrkandet i motionen överensstämmer med ett av maskinprovningarna i anslagsframställningen framlagt förslag.

Som i tidigare sammanhang anförts har 1974 års trädgårdsnäringsutredning förra året avgett vissa förslag rörande produktion, rationalisering och internationella förhållanden beträffande trädgårdsnäringen. Utredningen har också överlämnat ett delbetänkande om rådgivning för trädgårdsnäringen. Dessa förslag ligger till grund för en proposition som inom kort kommer att föreläggas riksdagen. Utredningens arbete med återstående frågor beräknas enligt årets kommittéberättelse pågå under hela år 1979.

Utskottet är mot angivna bakgrund inte berett att nu ta ställning till den i motionen 1972 väckta frågan om inrättande av en sektion vid avdelningen i Alnarp för provning av trädgårdsbrukets maskiner. I motionen framfört yrkande om anslagsökning avstyrks i enlighet härmed.

Da utskottet inte har något att erinra mot i propositionen framlagda förslag under förevarande punkter hemställer utskottet

att riksdagen för budgetåret 1979/80

1. till *Statens maskinprovningar: Uppdragsverksamhet* anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
2. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 1972 till *Bidrag till statens maskinprovningar* anvisar ett reservationsanslag av 4 068 000 kr.

33. Statens maskinprovningar: Utrustning och Statens växtsortnämnd.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna F 15 och F 16 (s. 74—75) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Statens maskinprovningar: Utrustning* ett reservationsanslag av 500 000 kr.,
2. till *Statens växtsortnämnd* ett förslagsanslag av 185 000 kr.

Utbildning och forskning

34. Sveriges lantbruksuniversitet. Regeringen har under rubriken Sveriges lantbruksuniversitet (s. 76—84) föreslagit riksdagen att

1. godkänna vad i propositionen förordats om ökad antagning till jägmästarlinjen,

2. godkänna vad i propositionen förordats om jägmästarlinjens längd,

3. besluta om inrättande av en allmän utbildningslinje benämnd skogsteknikerlinjen och omfattande högst 65 poäng,

4. godkänna vad i propositionen förordats om lokaliseringen av det norra skogsinstitutet.

Motionerna

I motionen 1978/79: 286 av Sven-Erik Nordin m. fl. (c) hemställs att riksdagen ger regeringen till känna vad i motionen anförts om lokalisering av norra skogsinstitutet till Sollefteå.

I motionen 1978/79: 327 av Gunnar Olsson m. fl. (s, c, m, fp) hemställs att riksdagen hos regeringen anholder att vid ökning av skogsteknikerutbildningen hänsyn tas till den utbildningskapacitet som finns vid Värmlands och Örebro läns skogsskola, Gammelkroppa.

I motionen 1978/79: 541 av Bengt Wiklund m. fl. (s) hemställs att riksdagen med avslag på propositionens förslag om förläggning av skogsinstitutet till Bispgården beslutar att förlägga norra skogsinstitutet till Sollefteå i enlighet med tidigare fattat beslut 1969.

I motionen 1978/79: 1471 av Håkan Winberg (m) hemställs att riksdagen beslutar att norra skogsinstitutet skall ligga i Sollefteå.

I motionen 1978/79: 1979 av Sven Lindberg m. fl. (s) hemställs att riksdagen beslutar att hos regeringen anholder att skogsinstitutet i Bispgården projekteras för en intagning av 60 elever per år och en ökad kapacitet för utbildning i flygbildsteknik.

Till utskottet har i anslutning till denna punkt inkommit skrivelser från statens skogsinstitut i Bispgården och Sveriges förenade studentkårer.

Utskottet

Under förevarande rubrik tar regeringen upp bl. a. vissa frågor rörande jägmästarutbildningen och den framtida verksamheten vid statens skogsinstitut.

I fråga om jägmästarutbildningen innebär regeringens förslag att antagningen till denna utbildningslinje ökas från 40 till 60 fr. o. m. höstterminen 1980. Vidare föreslås att utbildningen på jägmästarlinjen i anslutning till ändringar i utbildningsplanen, bl. a. innebärande viss förlängning av studietiden, får omfatta 200 poäng mot nuvarande 160 poäng.

Regeringens här redovisade förslag, som överensstämmer med vad lantbruksuniversitetet förordat, kan utskottet för sin del biträda.

Statens skogsinstitut har till uppgift att bedriva utbildning av skogstekniker samt vidareutbildning och fortbildning på skogsbrukets område. Skogstekniker rekryteras till tjänster som skogsvårdskonsulenter, kronojägare, skogsvaktare och inspektorer samt liknande befattningar. Statens skogsinstitut är förlagt till Värnamo resp. Bispgården, Ragunda kommun. Norra institutet har f. n. en provisorisk lokalisering. Skolöverstyrelsen (SÖ) är central tillsynsmyndighet för instituten. Ledningen av

resp. skogsinstitut handhas av rektor samt ett kollegium. Skogsteknikerkursen omfattar 63 veckor. Antagningen är genomsnittligt 90 elever per år.

Regeringen föreslår på grundval av en av SÖ verkställd utredning att skogsinstitutets verksamhet inordnas i högskolan, varvid skogsteknikerutbildningen bör få ställning som allmän utbildningslinje. Eftersom övrig högskoleutbildning för skogsbruket meddelas vid Sveriges lantbruksuniversitet, anses naturligt att även skogsinstitutet inordnas i denna högskoleenhet. I propositionen förordas därför att skogsinstitutet från den 1 juli 1979 ingår i Sveriges lantbruksuniversitet.

Utskottet har inte något att erinra mot att skogsinstitutet organisatoriskt överförs till lantbruksuniversitetet. Som anförs i propositionen bör det ankomma på Sveriges lantbruksuniversitet att fatta beslut beträffande institutets organisatoriska ställning inom lantbruksuniversitetet samt frågan om linjenämnd för skogsteknikerlinjen.

SÖ har föreslagit att antagningen till utbildningen fr. o. m. läsåret 1979/80 ökas till minst 120 studerande per år. Kostnaderna för den ökade antagningen samt kostnader för driften i övrigt kan inte beräknas förrän frågan om lokalisering av det norra skogsinstitutet är avgjord.

Föredraganden är f. n. inte beredd att föreslå en ökad antagning av studerande till utbildningen med hänsyn bl. a. till organisatoriska frågor och den rådande localsituationen vid institutet. Han föreslår således att utbildningen under budgetåret 1979/80 organiseras så att en genomsnittlig examinationsvolym om 90 elever per budgetår upprätthålls. Utskottet kan för sin del ansluta sig till föredragandens förslag.

Frågan om lokaliseringen av norra skogsinstitutet har tidigare vid några tillfällen diskuterats i riksdagen. Sammanfattningsvis innebär riksdagens tidigare ställningstaganden härvidlag följande.

I anslutning till riksdagens prövning av utbildningen vid statens skogsskolor och statens skogsmästarskola beslutades att det norra skogsinstitutet skulle förläggas till Sollefteå (prop. 1969: 1 bil. 11, JoU 1969: 1, rskr 1969: 9). Föredragande departementschefen anförde:

I Sollefteå finns möjlighet till samförläggning med en befintlig skogsbruksskola. I staden finns också gymnasium. Vidare är staden centralt belägen inom rekryteringsområdet. Tillgång på samhällsservice och närheten till övningsskogar talar vidare för denna ort.

Regeringen uppdrog den 8 mars 1974 åt SÖ att efter utredning inkomma med förslag angående skogsinstitutets framtida verksamhet. Riksdagen har senare beslutat (UbU 1976/77: 4, rskr 1976/77: 17) att frågan om lokaliseringen av det norra skogsinstitutet skall prövas på nytt när resultatet av skolöverstyrelsens utredning om utbildningens framtida utformning föreligger. Den vidare projekteringen av lokaler i Sollefteå för skogsinstitutet borde enligt utskottets mening anstå i avvaktan på förnyad prövning av det norra institutets lokalisering.

Utbildningsutskottet har slutligen behandlat frågan under 1977/78 års riksmöte (UbU 1977/78:30). Vid denna tidpunkt hade SÖ:s utredning framlagts. Utskottet förutsatte att regeringen under 1979/80 års riksmöte skulle förelägga riksdagen förslag om skogsinstitutens framtid och om lokaliseringen av det norra skogsinstitutet.

LO har fört fram Umeå som möjlig lokaliseringsort med hänsyn till integrationsmöjlighet med bl. a. lantbruksuniversitetet. Föredraganden anser dock att närheten till det praktiska skogsbruket är än mer betydelsefull för utbildningen av skogstekniker. Han anser därför att det inte finns tillräckliga skäl att överväga annan lokaliseringsort än Sollefteå eller Bispgården.

Föredraganden har vid sin prövning av lokaliseringsfrågan inte funnit att de utbildningsmässiga fördelarna av en lokalisering till Sollefteå överväger de lokaliseringspolitiska nackdelarna av en flyttning av skogsinstitutet från Bispgården. Tillräckliga skäl för en omlokalisering av institutet från Bispgården till Sollefteå föreligger enligt föredragandens mening inte. Han förordar därför att det norra skogsinstitutet ligger kvar i Bispgården.

Utskottet anser i likhet med föredraganden att det både i Bispgården och i Sollefteå finns goda möjligheter att organisera en effektiv utbildning av skogstekniker. Möjligheter att samordna verksamheten med befintlig skogsbruksskola har anförts som skäl för att välja Sollefteå. Andra skäl, framför allt lokaliseringspolitiska, talar för att institutet ligger kvar i Bispgården. Ragunda kommun hör till de kommuner i landet som drabbats svårt av utflyttning och vikande sysselsättning. Kommunens situation skulle allvarligt påverkas, om skolan i Bispgården lades ned. Även om arbetsmarknadsläget är allvarligt också i Sollefteå, torde denna kommun relativt sett inte påverkas i samma utsträckning av skogsinstitutets förläggning.

Mot bakgrund av vad nu anförts förordar utskottet att riksdagen godkänner att norra skogsinstitutet ligger kvar i Bispgården. Följaktligen avstyrker utskottet de yrkanden till förmån för en placering av institutet i Sollefteå som framförts i motionerna 286, 541 och 1471.

Som anförs i propositionen behöver skogsinstitutets lokaler i Bispgården rustas upp och utökas. Föredraganden förutsätter därför att byggnadsstyrelsen snarast efter det beslut i lokaliseringsfrågan föreligger skall ges i uppdrag att projektera erforderliga om- och tillbyggnader.

I motionen 1979 föreslås att förenämnda projektering bör ske för en intagning vid Bispgården av 60 elever per år och en ökad kapacitet för utbildning i flygbildteknik. Nuvarande elevintagning är så fördelad att 60 tas in till det södra institutet och 30 till det norra.

Som redovisats i det föregående återstår vissa organisatoriska frågor att lösa innan förslag om en ökad antagning till skogsteknikerlinjen kan föreläggas riksdagen. Under 1979 kommer ett planläggningsarbete

att fortgå, och ett förslag om utbildningskapaciteten på skogsteknikerlinjen beräknas enligt vad utskottet erfarit avges i budgetpropositionen 1980. Utskottet förutsätter att planlägningsarbetet, där byggnadsstyrelsens projektering ingår som ett led, kommer att innefatta överväganden även av den i motionen 1979 berörda intagningsproblematiken. Riksdagen bör som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet med anledning av motionen 1979 anför.

Enligt motionen 327 är det angeläget att man vid beslut om ökning av skogsteknikerutbildningen tar hänsyn till den utbildningskapacitet som finns vid Värmlands och Örebro läns skogsskola i Gammelkroppa. Ifrågavarande skola, som startade år 1860 på initiativ av hushållningssällskap och landsting, bedriver skogsteknikerutbildning enligt samma läroplan som gäller för de statliga instituten.

Utskottet finner det för sin del naturligt att även den utbildning som sker vid nu ifrågavarande utbildningsanstalt måste vägas in såväl i de fortsatta övervägandena rörande antagningen av studerande till skogsteknikerutbildningen som i den övergripande översyn av den eftergymnasiala utbildningen som lantbruksuniversitetet enligt vad nyss anförts kommer att få i uppdrag att göra. Även sådana frågor som utbildningen i flygbildteknik får antas komma att ingå i översynen. Något särskilt initiativ från riksdagens sida med anledning av motionen 327 synes inte påkallat.

Utskottet, som inte har något att invända mot vad i propositionen i övrigt anförts under denna rubrik, hemställer

att riksdagen

1. godkänner vad i propositionen förordats om ökad antagning till jägmästarlinjen,
2. godkänner vad i propositionen förordats om jägmästarlinjens längd,
3. beslutar om inrättande av en allmän utbildningslinje benämnd skogsteknikerlinjen och omfattande högst 65 poäng,
4. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1978/79: 286, 1978/79: 541 och 1978/79: 1471 godkänner vad i propositionen förordats om lokaliseringen av det norra skogsinstitutet,
5. som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motionen 1978/79: 1979 anför om planlägningsarbetet rörande skogsteknikerutbildningen,
6. anser motionen 1978/79: 327 besvarad med vad utskottet anför.

35. Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader m. fl. anslag. Regeringen har under punkterna G 1—G 7 (s. 84—95) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att inrätta en personlig tjänst som professor i enlighet med vad som i propositionen förordats,
2. till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 224 060 000 kr.,
3. till Sveriges lantbruksuniversitet: Bokinköp m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 550 000 kr.,
4. till Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksvetenskapliga fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 69 102 000 kr.,
5. till Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksdriften för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
6. till Sveriges lantbruksuniversitet: Veterinärmedicinska fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 15 393 000 kr.,
7. till Sveriges lantbruksuniversitet: Djursjukhuset i Skara för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 652 000 kr.,
8. till Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 27 457 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 980 av Bertil Fiskesjö (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär att högskoleförordningen för Sveriges lantbruksuniversitet ändras så att de studerande tillerkänns utökad representation i styrelse och planeringsberedning i enlighet med vad som anges i motionen.

I motionen 1978/79: 986 av Alfred Håkansson m. fl. (c, s, m, fp, vpk) hemställs att riksdagen till Bidrag till driften av Norrvikens trädgårdar under rubriken Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 100 000 kr. förhöjt anslag av 250 000 kr.

I motionen 1978/79: 992 av Einar Larsson m. fl. (c) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen beslutar att vid behandling av propositionen 1978/79: 100 bil. 13 G Utbildning och forskning till Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 1 966 000 kr. ökat anslag.

I motionen 1978/79: 1472 av Rune Ångström och Börje Stensson (båda fp) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande inrättandet av en renforskningsstation i Vindeln.

I motionen 1978/79: 1983 av Jan-Ivan Nilsson m. fl. (c, m) hemställs att riksdagen beslutar att vid behandling av propositionen 1978/79: 100,

bil. 13 G Utbildning och forskning, till Sveriges lantbruksuniversitet för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 350 000 kr. ökat anslag, varvid dessa extra medel fördelas på inrättande av tjänst som försöksledare i norra Sverige (150 000 kr.) och för bestridande av driftkostnader därmed (200 000 kr.).

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 7), att riksdagen till Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 2 214 000 kr. minskat förslagsanslag.

Utskottet

I förevarande avsnitt behandlar utskottet i ett sammanhang anslagen till lantbruksuniversitetets förvaltningskostnader, till bokinköp m. m., till lantbruksdriften och till de tre fakulteternas driftkostnader samt till djursjukhuset i Skara.

Regeringens förslag i fråga om förvaltningskostnadsanslaget innebär att ifrågavarande anslag räknas upp med 28 576 000 kr. till 224 060 000 kr. Därvid har under anslaget räknats medel för verksamheten vid de under föregående punkt omnämnda skogsinstituten. Behovet av vissa planeringsresurser vid den centrala förvaltningen har även beaktats. Som framgår av propositionen har anslagsposten Norrvikens trädgårdar räknats upp med 50 000 kr. till 150 000 kr. Anslagsförändringen motiveras i övrigt av vissa medelsöverföringar från naturvetenskapliga forskningsrådet samt av utgiftsökningar av i huvudsak automatisk karaktär.

I motioner i anslutning till denna punkt har väckts förslag om såväl öknings- som minskningar av anslagen.

I motionen 992 föreslås att riksdagen till Sveriges lantbruksuniversitet anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 1 966 000 kr. ökat anslag. Förslaget berör såväl förvaltningskostnaderna som driftkostnaderna vid lantbruksuniversitetets fakulteter. De områden som enligt motionen bör tillgodoseas med resurser är forskningen kring bl. a. minskad användning av bekämpningsmedel, anpassning av tekniken för att minska skador på miljöer samt forskning inom områdena mastiter och djurmiljö-djursjukdomar och skogsförnygringsforskning. Samtliga yrkanden motsvarar önskemål som lantbruksuniversitetet framfört i sin anslagsframställning. Ett annat förslag till anslagsökning läggs fram i motionen 1983, vari yrkas på en uppräknings med sammanlagt 350 000 kr. för finansiering av en förstärkning av försöksverksamheten i norra Sverige särskilt i vad avser grovfoderområdet.

Mot dessa förslag står ett i motionen 2135 framlagt yrkande om minskning av anslaget till förvaltningskostnader med en procent, motsvarande 2 214 000 kr. Detta förslag motiveras bl. a. med att besparings-

alternativet i viss utsträckning genomförs för högskolorna under universitets- och högskoleämbetet.

Enligt utskottets mening kan det självfallet diskuteras var nedskärningar i myndigheternas anslagsäskanden bör göras och vilka önskemål som i första hand bör tillgodoses. Allvaret i det nuvarande statsfinansiella läget med åtföljande krav på restriktivitet vid fastställandet av budgeten skapar särskilda svårigheter vid bedömningen av hithörande frågor.

De i motionerna 992 och 1983 framförda önskemålen berör viktiga forskningsfält som i och för sig är värda all uppmärksamhet. Som anmälts i budgetpropositionen kommer också förslag om ytterligare forskningsresurser på skogsbrukets och växtförädlingens område att under innevarande riksmöte i särskild ordning föreläggas riksdagen.

Vad gäller det i motionen 2135 framförda besparingsförslaget vill utskottet framhålla att förvaltningskostnaderna till nära hälften består av lokalkostnader som lantbruksuniversitet har ringa möjligheter att påverka. En minskning av anslagstilldelningen i enlighet med motionen skulle därigenom komma att inskränka utrymmet för löner synnerligen kraftigt och sannolikt medföra ett omedelbart behov att minska personalstyrkan med ett 15-tal tjänster. En sådan reduktion av befintliga resurser får givetvis betydande återverkningar på den fortsatta utbildningen och forskningen på jord- och skogsbrukets område. Ett beslut i angiven riktning kräver därför enligt utskottets mening betydligt mera ingående överväganden än de som presenterats i motionen 2135.

Vid en samlad bedömning av de olika faktorer för vilka i det föregående redogjorts har utskottet för sin del stannat för att föreslå att riksdagen godkänner den av regeringen gjorda avvägningen av anslagsramarna för nu ifrågasatt utbildnings- och forskningsändamål. Nu behandlade yrkanden i motionerna 992, 1983 och 2135 avstyrks således.

I motionen 986 föreslås att den i lantbruksuniversitetets utgiftsstat upptagna anslagsposten Bidrag till driften av Norrvikens trädgårdar bör höjas med 100 000 kr. utöver det belopp som beräknats i propositionen.

Utskottet vill erinra om att statsbidraget till driften av Norrvikens trädgårdar utgår enligt grunder som godkändes av riksdagen år 1971. Enligt gällande avtal, som gäller till och med den 30 juni 1981, svarar staten för täckandet av hälften, eller 100 000 kr. av beräknat årligt underskott av 200 000 kr., medan övriga intressenter, berörda landsting och kommuner m. fl. med varierande andelar svarar för täckandet av återstående 100 000 kr. I samband med att avtalet löper ut 1981 bör förhandlingar mellan olika intressenter tas upp för att lösa de långsiktiga finansieringsfrågorna. I avvaktan härpå bör akuta ekonomiska frågor lösas genom särskild i finansieringsavtalet föreskriven handläggningsordning.

Med hänvisning till det anförda och med hänsyn jämväl till att det ankommer på regeringen att fastställa staten för lantbruksuniversitetet föreslår utskottet att riksdagen lämnar motionen 986 utan åtgärd.

I motionen 1472 förs fram förslag om att inrätta en renforskningsstation i Vindeln, knuten till lantbruksuniversitetet. Utskottet får med anledning härav anförda följande.

Renforskningens organisation och lokalisering har varit föremål för utredning inom Sveriges lantbruksuniversitet. I början av 1977 gjorde lantbruksuniversitetet en framställning till regeringen om byggande av en renforskningsstation i Vindeln. Förslaget har remissbehandlats. I flera avseenden har remissinstanserna varit kritiska till förslaget. Bl. a. har efterlysts en samordning av insatserna mellan de nordiska länderna på förevarande område. Det har därför befunnits naturligt att ta upp frågan om en gemensam nordisk renforskning. Regeringarna i Finland, Norge och Sverige har tillsatt en gemensam kommitté för att utreda frågan om gemensamt nordiskt samarbete rörande renforskningen i syfte att bättre ta till vara de ekonomiska resurserna och få till stånd en ändamålsenlig organisation. Resultatet av utredningen beräknas enligt vad utskottet inhämtat kunna föreligga under hösten innevarande år.

Utskottet anser att motionen 1472 i avvaktan på resultatet av pågående överväganden kan lämnas utan åtgärd från riksdagens sida.

Frågan om de studerandes representation i de beslutande organen vid Sveriges lantbruksuniversitet tas upp i motionen 980. Enligt denna ger en jämförelse med andra högskolor vid handen att de studerande vid lantbruksuniversitetet har en väsentligt sämre representation. Medan de studerande inom övriga delen av högskoleområdet har rätt att utse tre ledamöter i högskolestyrelserna har de studerande vid lantbruksuniversitetet endast rätt att utse en. Enligt motionärernas mening ter sig denna olikhet svårmotiverad och ägnad att försvåra möjligheterna för de studerande vid lantbruksuniversitetet att ta till vara sina intressen. Motionen utmynnar i ett förslag att förordningen för lantbruksuniversitetet ändras så att de studerande tillerkänns utökad representation i styrelse och planeringsberedning, lämpligen så att de erhåller två representanter i vardera organet.

Enligt riksdagens beslut (prop. 1976/77: 67, JoU 1976/77: 17, rskr 1976/77: 247) ankommer det på regeringen att besluta om såväl antalet ledamöter som sättet att utse dessa.

Enligt förordningen (1977: 344) för Sveriges lantbruksuniversitet (ändrad 1978: 470) består styrelsen f. n. av tio företrädare för allmänna intressen, rektor och förvaltningschefen. Antalet företrädare för de anställda och de studerande som har rätt att ingå i styrelsen är två respektive en.

Planeringsberedningen är under styrelsen ett policyskapande organ med uppgift att bl. a. samordna anslagsframställningar och resursför-

delningsärenden. Enligt nyssnämnda förordning skall beredningen bestå av rektor, föreståndaren för statens veterinärmedicinska anstalt, dekanus för respektive fakultet och förvaltningschefen samt företrädare för verksamheten inom lantbruksuniversitetet. Antalet företrädare för de anställda och de studerande som har rätt att ingå i beredningen är två respektive en. I fråga om utscende av företrädare för de studerande gäller föreskrifter i lagen (1977: 220) om elektorsförsamling vid högskoleenhet. Ytterligare föreskrifter om ledamöter i planeringsberedningen meddelas av styrelsen.

För högskoleväsendet i övrigt gäller i fråga om motsvarande organ bestämmelser i högskoleförordningen (1977: 263) och förordningen (1976: 702) med instruktion för universitets- och högskoleämbetet. Enligt där gällande regler skall antalet företrädare för de studerande som har rätt att ingå i högskolestyrelse vara tre.

Inom universitets- och högskoleämbetet finns fem planeringsberedningar för grundläggande högskoleutbildning, forskarutbildning och forskning. Planeringsberedning består av ordförande och högst 18 andra ledamöter. I beredning skall bl. a. ingå företrädare för studerande inom vederbörande ansvarsområde. F. n. utgör antalet representanter för de studerande två vid tre beredningar och en vid återstående två beredningar. Vid universitets- och högskoleämbetet ingår en representant för Sveriges förenade studentkårer i styrelsen.

Det bör i sammanhanget nämnas att den s. k. decentraliseringsgruppen inom utbildningsdepartementet nyligen som resultat av en företagen översyn framlagt vissa förslag i fråga om beslutsbefogenheterna inom högskolan (Ds U 1979: 1) En decentraliserad högskola.

Utskottet är medvetet om att undervisningens spridning på ett stort antal orter och de studerandes uppdelning på tre förhållandevis artskilda utbildningslinjer skapar särskilda problem för de studerande vid lantbruksuniversitetet. Motionärernas uppfattning att de studerandes möjligheter att inom ramen för de beslutande organen f. n. tillvarata sina intressen förefaller mindre vid lantbruksuniversitetet än vid motsvarande organ inom högskoleområdet i övrigt synes inte sakna grund. I propositionen 1978/77: 67 om ändrad organisation för jordbrukets högskolor, m. m. förordade dåvarande departementschefen att det i fråga om sättet att utse representanter för de studerande i olika organ samma principer skulle gälla för lantbruksuniversitetet som för högskoleenheterna inom utbildningsdepartementets område med vissa undantag, som var betingade av den omfattande programbundna forskningen och försöksverksamheten.

Enligt vad utskottet erfarit har studentkårerna i framställning till regeringen fört fram yrkanden i samma riktning som de i motionen 980 framförda. Ärendet bereds f. n. inom jordbruksdepartementet.

För egen del finner utskottet naturligt att de studerandes möjligheter

till inflytande på verksamheten inom lantbruksuniversitetets ledande organ bör vara desamma, som de studerande har inom övriga delar av högskoleväsendet. Det kan ifrågasättas om så f. n. är förhållandet. Enligt utskottets mening bör det vara möjligt att tillgodose ifrågavarande önskemål utan att effektiviteten i verksamheten inom de berörda organen behöver hämmas. Det ankommer på regeringen att avgöra om detta kräver en utökning av styrelsen respektive beredningen, en ändrad sammansättning eller någon annan lösning.

Vad utskottet här anfört med anledning av motionen 980 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

De förslag i förevarande avsnitt av propositionen, som ej särskilt berörts i det föregående, föranleder ingen erinran från utskottets sida.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att inrätta en personlig tjänst som professor i enlighet med vad i propositionen förordats,
2. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1978/79: 922 och 1978/79: 1983, båda motionerna såvitt nu är i fråga, samt motionen 1978/79: 2135, yrkandet 7, till *Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 224 060 000 kr.,
3. lämnar motionen 1978/79: 986 utan åtgärd,
4. lämnar motionen 1978/79: 1472 utan åtgärd,
5. som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet med anledning av motionen 1978/79: 980 anfört om antalet studerande som bör ha rätt att ingå i lantbruksuniversitetets styrelse m. m.,
6. till *Sveriges lantbruksuniversitet: Bokinköp m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 1 550 000 kr.,
7. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 992, såvitt nu är i fråga, och motionen 1978/79: 1983 i återstående del till *Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksvetenskapliga fakultetens driftkostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 69 102 000 kr.,
8. till *Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksdriften* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.,
9. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 992, såvitt nu är i fråga, till *Sveriges lantbruksuniversitet: Veterinärmedicinska fakultetens driftkostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 15 393 000 kr.,
10. till *Sveriges lantbruksuniversitet: Djursjukhuset i Skara* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 652 000 kr.,
11. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motio-

nen 1978/79: 992, såvitt nu är i fråga, till *Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 27 457 000 kr.

36. Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitetet m. m. Regeringen har under punkten G 8 (s. 95—103) föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitetet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,

2. till Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitetet m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 26 000 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 8), att riksdagen till Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitetet m. m. för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 2 milj. kr. minskat reservationsanslag.

Utskottet

Från anslaget bestrids kostnader för inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet och andra institutioner, som har anknytning till forsknings- och försöksverksamhet inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde.

Medelsberäkningen under detta anslag grundas bl. a. på i budgetpropositionen redovisade inrednings- och utrustningsplaner för lantbruksuniversitetet. Medelsbehovet för budgetåret 1979/80 har beräknats till 26 milj. kr. I regeringens förslag hemställs vidare om medgivande att besluta om anskaffning av inredning och utrustning inom vissa närmare angivna kostnadsramar.

Enligt motionen 2135 är den beräknade medelsförbrukningen under kommande budgetår för hög med hänsyn dels till redovisad medelsreservation, dels till redovisad tidsplan för objektens leverans och finansiering. Det av regeringen föreslagna beloppet bör därför enligt motionärerna minskas med 2 milj. kr.

Utskottet finner vad i motionen anförts ej utgöra tillräcklig anledning att frångå i propositionen gjord beräkning av medelsbehovet och avstyrker således yrkandet om anslagsminskning. Då utskottet ej heller i övrigt har någon erinran mot regeringens förslag under denna punkt hemställer utskottet

att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att besluta om anskaffning av inredning och utrustning för lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
2. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 2135, yrkandet 8, till *Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 26 000 000 kr.

37. Jordbruksforskning. Regeringen har under punkten G 9 (s. 103—104) föreslagit riksdagen att till Jordbruksforskning för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 15 485 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 992 av Einar Larsson m. fl. (c) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 2) att riksdagen beslutar att vid behandling av propositionen 1978/79: 100 bil. 13 G Utbildning och forskning till Statens råd för skogs- och jordbruksforskning för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 600 000 kr. ökat anslag.

Utskottet

Enligt propositionen bör anslaget till jordbruksforskning för nästa budgetår räknas upp med 595 000 kr. till 15 485 000 kr.

I motionen 992 framhålls att det är angeläget att anslaget får en ytterligare uppräkning med 600 000 kr. Detta skulle enligt motionärerna möjliggöra viss satsning inom de av statens råd för skogs- och jordbruksforskning prioriterade områdena rörande samspelet jordbruk-miljövård och livsmedelsforskning.

Utskottet är för sin del berett förorda bifall till regeringens förslag under förevarande punkt. Motionen 992 avstyrks således i förevarande del. I fråga om bakgrunden för utskottets bedömning hänvisar utskottet till sina uttalanden i det föregående under punkten 35 i motsvarande sammanhang.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 992 i återstående del till *Jordbruksforskning* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 15 485 000 kr.

38. Stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten G 10 (s. 104) och hemställer

att riksdagen till *Stöd till kollektiv jordbruksteknisk forskning* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 1 823 000 kr.

39. Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien och Reseunderstöd för studier m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna G 16—G 17 (s. 105—106) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* ett förslagsanslag av 444 000 kr.,
2. till *Reseunderstöd för studier m. m.* ett reservationsanslag av 39 000 kr.

Miljövård

40. Statens naturvårdsverk. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten H 1 (s. 107—110) och hemställer

att riksdagen till *Statens naturvårdsverk* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 61 409 000 kr.

41. Statens strålskyddsinstitut. Regeringen har under punkten H 2 (s. 110—112) föreslagit riksdagen att till Statens strålskyddsinstitut för budgetåret 1979/80 anvisa ett förslagsanslag av 12 444 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 752 av Birgitta Hambræus m. fl. (c) hemställs att riksdagen vid behandlingen av anslagen till statens strålskyddsinstitut a) beslutar anvisa 209 000 kr. för att tillföra forsknings- och utvecklingsbyrån en fysiker för forskning om strålning i bostäder och en forskningsingenjör för mätning av radioaktivitet, b) beslutar anvisa erforderliga medel för inrättande av en tjänst som förste strålskyddsinspektör för icke-joniserande strålning, c) beslutar inrätta en tjänst som förste strålskyddsinspektör för beredskap vid reaktorolyckor att bekostas genom avgift hos kärnkraftföretagen.

Utskottet

Anslaget beräknas i propositionen till 12 444 000 kr., innebärande en ökning med 1 271 000 kr. i förhållande till innevarande budgetårs anslagsanvisning. Medel har bl. a. beräknats för en ny assistenttjänst. Kostnaderna härför beräknas täckas genom ökade avgifter.

I motionen 752 föreslås att riksdagen anvisar erforderliga medel för att möjliggöra en ytterligare personalförstärkning utöver vad regeringen föreslagit. Motionsyrkandet motsvarar fyra av de totalt elva tjänster, som strålskyddsinstitutet äskat medel för i sin anslagsframställning och

av vilka ett par av institutet givits förhållandevis låg angelägenhetsgrad. En av tjänsterna finns f. ö. redan vid institutet men är f. n. bekostad med forskningsrådsmedel.

Utskottet vill erinra om att statens strålskyddsinstitut i samband med omorganisationen år 1976 från ett utgångsläge med omkring 90 tjänster tillfördes 21 nya tjänster. I samband med budgetbehandlingen de båda senaste åren har institutet tillförts medel för inrättande av ytterligare ett tiotal tjänster. Utskottet finner mot nu angiven bakgrund inte tillräckliga skäl att frånga propositionen i nu förevarande del.

Då utskottet inte heller i övrigt har något att invända mot anslagsberäkningen hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 752 till *Statens strålskyddsinstitut* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 12 444 000 kr.

42. Koncessionsnämnden för miljöskydd. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten H 3 (s. 112—113) och hemställer

att riksdagen till *Koncessionsnämnden för miljöskydd* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 4 629 000 kr.

43. Miljövårdsinformation. Regeringen har under punkten H 4 (s. 114—115) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsinformation för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 3 700 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 472 av Ivan Svanström (c) hemställs att riksdagen till Miljövårdsinformation anvisar ett förslagsanslag av 4 000 000 kr. varav de ideella naturvårdsorganisationerna erhåller av naturvårdsverket föreslagna höjningar.

I motionen 1978/79: 653 av Oswald Söderqvist och Tore Claeson (båda vpk) föreslås att riksdagen beslutar att anslaget i budgetpropositionen bilaga 13 punkten H 4 ökas med 100 000 kr., avsedda för övriga informationsinsatser.

Utskottet

Större delen av förevarande anslag disponeras av naturvårdsverket. Häri ingår bl. a. upplysningsverksamhet i syfte att minska nedskräpningen av naturen. Från anslaget utgår också av regeringen bestämda bidrag till vissa organisationer. Sålunda erhåller Svenska naturskyddsföreningen och Riksförbundet för hembygdsvård från detta anslag bidrag för sin naturvårdsupplysning. Bidrag utgår också till Svenska förbundet för koloniträdgårdar och fritidsbyar. Fr. o. m. budgetåret 1977/78 har stöd därjämte kunnat utgå till andra organisationer.

Regeringens förslag under denna punkt innebär en uppräknig av anslaget jämfört med innevarande budgetår med 300 000 kr. till 3 700 000 kr.

Som redovisas i propositionen har naturvårdsverket i sin anslagsframställning förordat en anslagsökning med sammanlagt 2 850 000 kr. till 6 250 000 kr. Av ökningen avser 2 725 000 kr. naturvårdsverkets informationsverksamhet och 125 000 kr. naturvårdsorganisationerna. För övriga informationsinsatser föreslås ett belopp av 100 000 kr., vilket är detsamma som de båda senaste budgetåren avsatts för ändamålet.

I motionen 472 föreslås en ökning av anslaget med 600 000 kr. till 4 milj. kr. Av denna ökning föreslås att de ideella organisationerna tillerkänns av naturvårdsverket föreslagna ökningar med sammanlagt 125 000 kr. I motionen 653 förordas en anslagsökning med 100 000 kr. avsedda för övriga informationsinsatser.

Utskottet vill framhålla att det ankommer på regeringen eller efter regeringens bemyndigande statens naturvårdsverk att besluta om anslagets fördelning på olika ändamål. Såvitt avser posten till övriga informationsinsatser har enligt vad utskottet erfarit de medel som hittills årligen avsatts för ändamålet visat sig tillräckliga. Mot bakgrund av den återhållsamhet som i rådande statsfinansiella läge måste prägla budgetbehandlingen finner utskottet sig inte kunna tillstyrka förevarande motionsyrkanden om ytterligare anslagsökningar.

Då utskottet i övrigt inte har något att erinra mot anslagsberäkningen under punkten hemställer utskottet

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1978/79: 472 och 1978/79: 653 till *Miljövårdsinformation* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 3 700 000 kr.

44. Ersättningar vid bildande av naturreservat m. m. och Vård av naturreservat m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 5—H 6 (s. 115—119) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Ersättningar vid bildande av naturreservat m. m.* ett reservationsanslag av 14 000 000 kr.,
2. till *Vård av naturreservat m. m.* ett reservationsanslag av 24 000 000 kr.

45. Miljövårdsforskning. Regeringen har under punkten H 7 (s. 119—121) föreslagit riksdagen att till Miljövårdsforskning för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 28 200 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 1440 av Gösta Bohman m. fl. (m) hemställs 1. att riksdagen hos regeringen begär tilläggsdirektiv till miljö- och naturresursutredningen i enlighet med vad som anförts i motionen, 2. att riksdagen hos regeringen anholder om förslag syftande till en successiv överflyttning av anslagen för miljöforskningsändamål från naturvårdsverket till universitet och högskolor resp. naturvetenskapliga forskningsrådet.

I motionen 1978/79: 1990 av Olof Palme m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 12), att riksdagen beslutar att, mot bakgrund av vad som anförts i motionen, till Miljövårdsforskning (H 7) för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 4 600 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 32 800 000 kr.

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 9), att riksdagen till Miljövårdsforskning för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 4 600 000 kr. förhöjt reservationsanslag.

Utskottet

I anslutning till pågående arbete med omorganisation och effektivisering av forsknings- och undersökningsverksamheten vid naturvårdsverket förordas att kostnaderna för viss personal som hittills avlönats med medel från förevarande anslag i fortsättningen skall bestridas från anslaget Statens naturvårdsverk. Med hänvisning härtill föreslås att till sistnämnda anslag förs över 6,7 milj. kr. från forskningsanslaget. För nästa budgetår beräknas i övrigt en anslagsökning med 2,3 milj. kr. till miljövårdsforskningen. Med anledning härav bör anslaget enligt propositionen föras upp med 28,2 milj. kr.

Utskottet har i det föregående under punkten 40 tillstyrkt regeringens förslag beträffande anslaget Statens naturvårdsverk, bl. a. innebärande en viss överföring av medel från förevarande anslag till miljövårdsforskning. Utskottet har därför ingen erinran mot förslaget om däremot svarande reduktion av sistnämnda anslag. Däremot är utskottet inte berett ansluta sig till de uttalanden, som görs i motionen 1440 och i den till grund för denna liggande motionen 1108 rörande viss successiv överflyttning av anslagen för miljöforskningsändamål från naturvårdsverket till universitetet och högskolor resp. naturvetenskapliga forskningsrådet. Utskottet vill erinra om att en betydande del av det statliga stödet till miljövårdsforskning utgår på andra vägar än genom nu förevarande anslag. Den under ledning av naturvårdsverket och dess forskningsnämnd bedrivna verksamheten avser företrädesvis målinriktad miljövårdsforskning av sektoriell karaktär. Utskottet vill erinra om att

tillkomsten av den särskilda forskningsnämnden vid naturvårdsverket medförde en betydande samordning och rationalisering av landets miljövårdsforskning. Genom nämndens och dess bedömningsgruppers arbete har samband med universitetsforskningen etablerats. Också med andra organ som ekonomiskt stöder miljövårdsforskning har kontakter för samordning upprättats. Bland sådana organ kan främst nämnas styrelsen för teknisk utveckling och naturvetenskapliga forskningsrådets ekologikommitté. Mot bakgrund av det anförda avstyrker utskottet motionen 1440, yrkandet 2.

Naturvårdsverket har i sin anslagsframställning beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till 39,5 milj. kr. under detta anslag, inberäknat de projekt som i fortsättningen skall finansieras från anslaget Statens naturvårdsverk. Till grund för äskandena ligger ett av forskningsnämnden utarbetat samlat program för forskningsverksamheten. Tillgängliga resurser kommer att koncentreras till vissa prioriterade projektområden. En mindre del av resurserna måste dock reserveras för forskningsbehov som uppkommer efter hand. Naturvårdsverkets förslag innebär, om hänsyn tas till i det föregående angiven överföring av vissa medel, att förevarande anslag skulle behöva uppgå till 32,8 milj. kr. eller 4,6 milj. kr. utöver vad regeringen stannat för.

Utskottet vill för sin del understryka att utvecklingen på miljövårdsområdet medför att stora krav alltjämt måste ställas på det allmännas insatser i syfte bl. a. att hindra ytterligare miljöförstöring och så långt möjligt råda bot på redan inträffade skador. För dessa strävanden är som utskottet i tidigare sammanhang framhållit miljövårdsforskningen av grundläggande betydelse. Som framgår av det föregående har den till naturvårdsverket knutna forskningsnämnden utarbetat ett samlat program för forskningsverksamheten. Inom ramen för nämnda program planeras för kommande budgetår ett antal aktuella projektområden. Ett projektområde avser utvecklingen av metodiken i samband med den fortsatta fysiska samhällsplaneringen. En ökad forskningsinsats anses vidare nödvändig när det gäller gödslingsintensitetens inverkan på yt- och grundvatten. På luftvårdsområdet nämns som exempel på åtgärder som bör studeras avgasrening och vissa därmed sammanhängande frågor. När det gäller kemiska produkter är det vidare av största vikt att det utvecklas ett system i vilket ingår rutinmetoder med vilkas hjälp man relativt snabbt kan identifiera hälso- och miljöfarliga substanser.

Det synes utskottet som om den förhållandevis begränsade anslagstilldelning som regeringen ansett sig böra förorda för här ifrågavarande ändamål kan medföra risker för att viktiga delar av forskningsprogrammet inte kommer att kunna genomföras. Utskottet hyser i och för sig förståelse för önskemålet att av statsfinansiella skäl iakttä återhållsamhet i anslagstilldelningen. Utskottets i detta betänkande redovisade

ställningstaganden till de olika anslagen inom jordbruksdepartementets verksamhetsområde torde också återspegla detta. De behov av effektiv och mångsidig forskning som alltjämt föreligger på miljövårdsområdet är emellertid av sådan angelägenhetsgrad att en betydande satsning för att tillgodose desamma är väl motiverad. Som utskottet i andra sammanhang anfört bör det även beaktas att ifrågavarande forskning kan beräknas leda fram till metoder för miljöskydd, vilka är mindre kostnadskrävande än de som hittills tillämpats. Enligt utskottets mening torde naturvårdsverkets och forskningsnämndens beräkningar få anses väl avvägda. Mot bakgrund av vad här anförts finner utskottet sålunda skäl tala för att i detta fall frånga regeringens bedömning. Utskottet föreslår att anslaget till miljövårdsforskning tas upp med belopp, motsvarande vad naturvårdsverket föreslagit eller med 32,8 milj. kr. Utskottets ställningstagande innebär att utskottet tillstyrker de yrkanden som på denna punkt framlagts i motionerna 1978/79: 1990 och 1978/79: 2135 i förevarande delar.

Utskottet hemställer således

att riksdagen

1. avslår motionen 1978/79: 1440, yrkandet 2,
2. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1978/79: 1990, yrkandet 12, och 1978/79: 2135, yrkandet 9, till *Miljövårdsforskning* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 32 800 000 kr.

46. Strålskyddsforskning. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten H 8 (s. 121—122) och hemställer

att riksdagen till *Strålskyddsforskning* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 875 000 kr.

47. Stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten H 9 (s. 122—123) och hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att godkänna avtal angående stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet i enlighet med vad i propositionen anförts,
2. bemyndigar fullmäktige i riksgäldskontoret att ikläda staten garanti för lån till Institutet för vatten- och luftvårdsforskning med högst 3 500 000 kr.,
3. till *Stöd till kollektiv forskning inom miljövårdsområdet* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 6 000 000 kr.

48. Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor. Regeringen har under punkten H 10 (s. 124—125) föreslagit riksdagen att till Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 2 760 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 1990 av Olof Palme m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 13), att riksdagen beslutar att till Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor (H 10) för budgetåret 1979/80 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 240 000 kr. förhöjt reservationsanslag av 3 000 000 kr.

I motionen 1978/79: 2135 av Svante Lundkvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 10), att riksdagen till Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor för budgetåret 1979/80 anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 240 000 kr. förhöjt reservationsanslag.

Utskottet

Från anslaget bestrids — efter beslut i varje särskilt fall av produktkontrollnämnden — kostnader för undersökningar rörande hälso- och miljöfarliga varor. I budgetpropositionen föreslås en höjning av anslaget med 600 000 kr. till 2 769 000 kr. Det framhålls att det är angeläget att ställa medel till förfogande för bl. a. vissa undersökningar rörande effekterna av olika bekämpningsmedel.

Utskottet vill erinra om att förevarande anslag, som står direkt till produktkontrollnämndens förfogande för undersökningar av angivet slag, kan ses som ett komplement till de resurser som bl. a. finns hos andra myndigheter vilkas verksamhetsområden omfattar produktkontrollfrågor. I motionerna 1990 och 2135 framfört förslag om ytterligare uppräknig av anslaget synes inte tillräckligt underbyggt för att motivera att riksdagen under denna punkt skulle frångå den i budgetpropositionen gjorda prioriteringen mellan de olika utgiftsändamålen under miljövårdsavsnittet.

Utskottet hemställer således

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1978/79: 1990, yrkandet 13, och 1978/79: 2135, yrkandet 10, till *Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 2 760 000 kr.

49. Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m. Regeringen har under punkten H 11 (s. 125) föreslagit riksdagen att till Sär-

skilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 8 500 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 1987 av Gunnar Oskarson m. fl. (m, s, c, fp) hemställs att riksdagen beslutar att av anslaget H 11 Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet m. m. bilaga 13 till budgetpropositionen 1978/79: 100 ställa 500 000 kr. till förfogande för undersökningar i Laholmsbukten.

Utskottet

Förevarande anslag används för utredningar och undersökningar inom miljövårdsområdet, i första hand rörande vattenvårdsfrågor och restaurering av förorenade vattenområden m. m. I propositionen föreslås en höjning av anslaget med 400 000 kr. till 8 500 000 kr.

I motionen 1987 hemställs att riksdagen beslutar att av förevarande anslag ställa 0,5 milj. kr. till förfogande för vissa undersökningar i Laholmsbukten. Beloppet skulle användas för fortsatta biologiska och hydrologiska undersökningar rörande verkningarna av vissa förekomster av grönalger inom området, m. m. Utskottet vill erinra om att riksdagen vid prövningen av 1976 års budgetproposition behandlade ett motionsyrkande i motsvarande ämne. Utskottet anförde därvid att skäl talade för att då åsyftad undersökning kom till stånd. Enligt vad utskottet erfarit hade under de senare åren stora problem uppkommit i Laholmsbukten till följd av anhopning av stora algmassor på vissa strandavsnitt och i vissa vattenområden. Med hänsyn bl. a. till områdets stora betydelse från rekreationssynpunkt ansåg utskottet det angeläget att åtgärder vidtogs som på sikt kunde bidra till att lösa föreliggande problem. Utskottet fann sig dock — med hänvisning till att det närmast ankom på regeringen eller naturvårdsverket att pröva frågan om anslagsfördelning för särskilda projekt — inte böra förordna någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionen. Med vad utskottet anfört ansåg riksdagen motionen besvarad.

Utskottet, som vill hänvisa till sina tidigare här återgivna uttalanden, finner motionen inte påkalla någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida.

Då utskottet biträder regeringens förslag till anslagsberäkning under punkten hemställer utskottet

att riksdagen

1. lämnar motionen 1978/79: 1987 utan åtgärd,
2. till *Särskilda undersökningar inom miljövårdsområdet, m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 8 500 000 kr.

50. Program för övervakning av miljö kvalitet. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten H 12 (s. 126) och hemställer

att riksdagen till *Program för övervakning av miljö kvalitet* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 5 200 000 kr.

51. Stöd till avfallsbehandling m. m. Regeringen har under punkten H 14 (s. 127—129) föreslagit riksdagen att till Stöd till avfallsbehandling m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 59 000 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 1967 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 4), att riksdagen beslutar att till stöd till avfallsbehandling (H 14) för budgetåret 1979/80 anvisa ett med 50 000 000 kr. till 109 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag.

Utskottet

I propositionen under denna punkt framlagt förslag innebär att anslaget jämfört med innevarande budgetår räknas upp med 25 milj. kr. till 59 milj. kr. Enligt föredraganden är det angeläget att ökade insatser görs för att förbättra avfallshanteringen. Därvid bör eftersträvas metoder, som gör det möjligt att ta till vara och återvinna de tillgångar och resurser som finns i avfallet. Det är också nödvändigt att behandlingen av hushållsavfall sker på ett sådant sätt att miljömässiga olägenheter undviks. De statliga bidragen för att stimulera en utveckling mot effektivare metoder att ta hand om hushållsavfallet bör därför ökas. Bidrag från detta anslag bör i princip inte utgå till förbränningsanläggningar för hushållsavfall.

Regeringens förslag innebär i dagens statsfinansiella situation en klar markering av den vikt man lägger på förevarande bidragsverksamhet. Utskottet har för sin del inte någon invändning mot den i propositionen gjorda bedömningen härvidlag och tillstyrker därför att anslaget för nästa budgetår beräknas till 59 milj. kr. I motionen 1978/79: 1967 framfört yrkande om höjning av förevarande anslag med ytterligare 50 milj. kr. avstyrks följaktligen.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionen 1978/79: 1967, yrkandet 4, till *Stöd för avfallsbehandling m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 59 000 000 kr.

52. Bidrag till kalkning av sjöar och vattendrag. Regeringen har under punkten H 15 (s. 129—130) föreslagit riksdagen att till Bidrag till kalkning av sjöar och vattendrag för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 1967 av Thorbjörn Fälldin m. fl. (c) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 5), att riksdagen beslutar att till bidrag till kalkning av sjöar och vattendrag (H 15) för budgetåret 1979/80 anvisa ett med 10 000 000 kr. till 20 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag.

I motionen 1978/79: 1973 av Eva Hjelmström och Nils Berndtson (båda vpk) föreslås att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa om att särskilda medel anslås för bekämpande av sjöarnas försurning i Värmland i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motionen 1978/79: 1991 av Georg Pettersson och Olle Eriksson (båda c) hemställs att riksdagen beslutar 1. att till Bidrag till kalkning av sjöar och vattendrag för budgetåret 1979/80 anvisa ett med 10 milj. kr. till 20 milj. kr. förhöjt reservationsanslag 2. att godkänna vad i motionen anförts angående möjligheten att ge vissa kommuner 100 % bidrag till angelägna försöksprojekt.

Utskottet

Riksdagens beslut med anledning av prop. 1976/77: 3 om åtgärder för att motverka negativa effekter av svavelutsläpp innebar bl. a. att en försöksverksamhet med kalkning av sjöar och vattendrag skulle påbörjas. Försöksverksamheten förutsattes pågå under en femårsperiod. Det sammanlagda anslagsbehovet beräknades till 50 milj. kr. för perioden. Under budgetåren 1976/77—1978/79 har sålunda den årliga anslags-tilldelningen varit 10 milj. kr. för ändamålet. Regeringens förslag innebär att anslaget för nästa budgetår i avvaktan på en utvärdering av hitillsvarande kalkningsförsök förs upp med oförändrat belopp av 10 milj. kr.

Som även anförts i propositionen har krav på ökade insatser för kalkning i olika sammanhang rests. Utskottet delar dock regeringens uppfattning att utvärderingen av försöksverksamheten bör avvaktas innan man tar slutlig ställning till dessa krav. Såsom föredraganden anförts är det emellertid angeläget att nämnda utvärdering görs så snart som möjligt.

Utskottet biträder i enlighet med det anförda regeringens förslag att 10 milj. kr. för nästa budgetår anvisas för ifrågavarande försöksverksam-

het. I motionerna 1967 och 1991 i förevarande delar framförda yrkanden om en anslagsökning med 10 milj. kr. avstyrks således.

I motionen 1973 föreslås att särskilda medel anslås för bekämpande av sjöarnas förurning i Värmland. Motionärerna framhåller att nämnda område hör till det mest utsatta i landet i nu förevarande avseende.

Utskottet är i och för sig införstått med allvaret i de förhållanden som motionärerna beskriver. Den försöksverksamhet som i det föregående berörts är också betingad av önskemålen att snarast möjligt komma till rätta med hithörande problem. Det bör framhållas att ett viktigt syfte med försöksverksamheten är att öka kunskaperna om de ekologiska effekterna av kalkning. Det är därför angeläget att varje kalkningsföretag planeras omsorgsfullt liksom att en noggrann utvärdering kommer till stånd. Vid bidragsgivningen bör vidare hänsyn tas till den betydelse vattenområdet i fråga har såväl för fisket som från naturvårds- och rekreationssynpunkter.

Fråga om bidrag prövas av fiskeristyrelsen efter samråd med bl. a. statens naturvårdsverk. Styrelsen kan bevilja bidrag med högst 75 % av godkänd kostnad för kalkningsföretaget. Anser styrelsen att bidrag bör utgå med högre bidragsprocent, t. ex. när det gäller kalkning av sjöar eller vattendrag av riksintresse, lämnas ärendet till regeringen för avgörande. Det ankommer på regeringen eller efter regeringens bemyndigande fiskeristyrelsen att meddela närmare föreskrifter för bidragsgivningen.

Mot bakgrund av vad nu anförts finner utskottet motionen 1973 inte böra föranleda någon riksdagens åtgärd. Av redogörelsen för bidragsreglerna torde också framgå att någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av yrkandet 2 i motionen 1991 inte heller är påkallad.

Utskottet hemställer därför

att riksdagen

1. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1978/79: 1967, yrkandet 5, och 1978/79: 1991, yrkandet 1, till *Bidrag till kalkning av sjöar och vattendrag* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.,
2. lämnar motionen 1978/79: 1973 utan åtgärd,
3. lämnar motionen 1978/79: 1991, yrkandet 2, utan åtgärd.

53. Ersättning för vissa skador av rovdjur, m. m. och Bidrag till Förenta Nationernas miljöfond. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna H 16—H 17 (s. 130—132) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Ersättning för vissa skador av rovdjur, m. m.* ett förslagsanslag av 3 200 000 kr.,
2. till *Bidrag till Förenta Nationernas miljöfond* ett förslagsanslag av 9 000 000 kr.

Diverse

54. Servitutsnämnder, m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten J 1 (s. 140) och hemställer

att riksdagen till *Servitutsnämnder, m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 80 000 kr.

55. Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m. Regeringen har under punkten J 2 (s. 140) föreslagit riksdagen att till Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m. för budgetåret 1979/80 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

Motionerna

I motionen 1978/79: 1443 av Karin Flodström m. fl. (s) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring av gällande regler beträffande ersättning vid naturkatastrofer.

I motionen 1978/79: 1995 av Per Stjernström (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändrade regler i enlighet med vad som i motionen anförts.

Utskottet

Från detta anslag bestrids kostnaderna för bidrag såsom ersättning för förluster på grund av naturkatastrof. Medlen utbetalas av kammarkollegiet som får disponera dem i enlighet med föreskrifter som regeringen meddelar i varje särskilt fall. För bidragsgivningen från anslaget gäller vissa principer som godkänts av 1960 och 1967 års riksdagar (prop. 1960: 2, SU 1960: 17, rskr 1960: 59; prop. 1967: 105, JoU 1967: 16, rskr 1967: 174). En redogörelse för sagda principer och för hittillsvarande tillämpning av desamma lämnade utskottet vid förra årets budgetbehandling (JoU 1977/78: 12, p. 51).

I motionerna 1443 och 1995 föreslås att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring i gällande regler beträffande ersättning vid naturkatastrofer. Enligt den förstnämnda motionen bör samma principer råda för såväl privata fastigheter som exempelvis kommunala bostadsfastigheter i fråga om möjligheter till ersättning vid t. ex. översvämningkatastrofer. I motionen 1995 påtalas att olika principer legat till grund för regeringens beslut i samband med prövning av frågor om ersättning av statsmedel till följd av skador som inträffade i samband med Tuvekatastrofen och skador som i ett motsvarande fall drabbat en enskild.

Utskottet anförde förra året att det med hänsyn till de starkt skiftande omständigheter som kan ligga till grund för bidragsanspråk från anslaget är värt att framhålla att gällande principiella riktlinjer natur-

ligtvis inte kan täcka alla upptänkliga fall. Med utgångspunkt i den allmänt gällande grundsatsen för ifrågavarande stöd att den skadelidande skall vara i påtagligt behov av ekonomisk hjälp har det ansetts naturligt att regeringen skall ha en viss frihet vid sin bedömning i det enskilda fallet. Det har i praxis också förekommit att regeringen i särskilt ömmande fall ansett sig böra medge att större bidrag beviljas än vad en strikt bokstavlig tillämpning av principerna skulle föranleda. Mot detta har riksdagen inte haft något att erinra.

Som utskottet förra året framhöll är det ofrånkomligt att fall kan uppkomma då ersättningsanspråk enligt hittills godtagna principer inte kan tillgodoses med medel från naturkatastrofanslaget. Detta har sålunda varit fallet vid vissa större katastrofer, bl. a. översvämningarna i Sysseleback i Värmland år 1973 och i Mellansverige våren 1977. I dessa fall har medel ställts till resp. länsstyrelser förfogande ur anslaget Oförutsedda utgifter, varvid en friare bedömning av ersättningsanspråken kunnat ske än vad principerna för naturkatastrofanslaget medger.

Anslaget Oförutsedda utgifter är i statsbudgeten uppfört vid sidan av departementshuvudtitlarna såsom ett komplement till de beredskapsbudgetar för särskilda ändamål som årligen antas av riksdagen. Anslaget är avsett för täckande av utgiftsbehov som vid statsbudgetens fastställande inte kan överblickas. Anslaget får i princip disponeras endast för utgifter som är av så brådskande art att resp. ärenden inte hinner underställas riksdagen och som inte lämpligen kan bestridas av andra medel som står till regeringens förfogande.

I anslutning till en förra året väckt motion i ämnet uttalade utskottet att det med hänsyn till karaktären av anslaget Oförutsedda utgifter framstod naturligt att regeringen måste ges högre grad av handlingsfrihet när det gällde dispositionen av medel från detsamma. Utskottet utgick dock från att regeringen strävade efter att behandla uppkommande ersättningsanspråk i samband med skador av nu ifrågavarande typ på så långt möjligt likartat sätt.

Hithörande frågor har under det senaste året varit föremål för ytterligare överväganden inom regeringskansliet, bl. a. med anledning av Tuvekatastrofen. I dagarna har också tillsatts en särskild utredning som bl. a. skall se över de ersättningsfrågor som kan uppkomma som följd av naturkatastrofer eller liknande händelser.

Med vad utskottet här anfört får motionerna 1443 och 1995 anses besvarade.

Utskottet, som tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning under punkten, hemställer

att riksdagen

1. anser motionerna 1978/79: 1443 och 1978/79: 1995 besvarade med vad utskottet anfört om viss översyn av reglerna för ersättning på grund av naturkatastrof, m. m.,

2. till *Bidrag vid förlust på grund av naturkatastrof m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

56. Bidrag till vissa internationella organisationer m. m. och Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna J 3—J 4 (s. 141—142) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.* ett förslagsanslag av 10 533 000 kr.,
2. till *Ersättningar för vissa besiktningar och syneförrättningar* ett förslagsanslag av 5 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

57. Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten II: 15 (s. 143—145) och hemställer

att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m. inom de kostnadsramar som förordats i propositionen,
2. till *Byggnadsarbeten vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett investeringsanslag av 90 000 000 kr.

58. Fiskerilånefonden. Regeringen har under punkten IV: 8 (s. 146) föreslagit riksdagen att till Fiskerilånefonden för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 17 000 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 983 av Hans Gustafsson m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga (yrkande 1), att riksdagen måtte besluta som sin mening ge regeringen till känna att erfarenheterna av den hittillsvarande tillämpningen av fiskerilånen utvärderas och att erforderliga resurser kan ställas till förfogande samt att Blekingefiskarena får en successivt ökande andel av resurserna motsvarande en förväntad ökning av Östersjöfisket.

Utskottet

Riksdagens beslut förra året om nya riktlinjer för fiskeripolitiken, m. m. (prop. 1977/78: 112, JoU 1977/78: 23, rskr 1977/78: 272) inne-

fattade bl. a. en utbyggnad av användningsområdet för de statliga fiskerilånen. Mot bakgrund särskilt av behovet av en successiv förnyelse av fiskeflottan höjdes bl. a. lånens maximibelopp väsentligt. Samtidigt höjdes låneramen för innevarande budgetår från tidigare 9 milj. kr. till 25 milj. kr.

I förevarande proposition framlagt förslag innebär att låneramen bör vara oförändrat 25 milj. kr. och att fonden för nästa budgetår bör tillföras 17 milj. kr. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

I motionen 983 anförs att hittillsvarande erfarenheter av de nya lånemöjligheterna inte motsvarat förväntningarna. Enligt motionärernas mening krävs en avsevärd höjning av låneramen för fiskerilånen, så att fiskarens egna insatser kan begränsas. En fördubbling av låneramen torde vara nödvändig för att målsättningen om en modern fiskeflotta i Östersjön skall kunna uppnås inom den närmaste tioårsperioden. Motionärerna hemställer att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna att erfarenheterna av den hittillsvarande tillämpningen av fiskerilånen utvärderas och att erforderliga resurser kan ställas till förfogande samt att Blekingefiskarna får en successivt ökande andel av resurserna motsvarande en förväntad ökning av Östersjöfisket.

Utskottet vill framhålla att fråga om stöd i form av fiskerilån enligt bestämmelserna i förordningen (1978: 516) om statligt stöd till fiskets rationalisering m. m. prövas av fiskeristyrelsen. Enligt vad utskottet erfarit har styrelsen för avsikt att göra en utvärdering av erfarenheterna från hittillsvarande tillämpning av ifrågavarande låneform. Under angivna förhållanden anser sig utskottet inte böra påfordra någon särskild riksdagens åtgärd med anledning av motionen 983 i nu förevarande del.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. till *Fiskerilånefonden* för budgetåret 1979/80 anvisar ett investeringsanslag av 17 000 000 kr.,
2. lämnar motionen 1978/79: 983, yrkandet 1, utan åtgärd.

59. Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten IV: 9 (s. 146) och hemställer

att riksdagen till *Lånefonden till främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett investeringsanslag av 6 700 000 kr.

60. Lånefonden för lån med uppskjuten ränta. Regeringen har under punkten IV: 11 (s. 147) föreslagit riksdagen att till Lånefonden för lån med uppskjuten ränta för budgetåret 1979/80 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 kr.

Motionen

I motionen 1978/79: 283 av Sven Johansson (c) hemställs att riksdagen hos regeringen begär en utredning av möjligheterna för staten att som en hjälp åt unga jordbrukare vid köp av jordbruksfastighet ta en första inteckning på högst halva köpesumman.

Utskottet

I motionen 283 hemställs att riksdagen hos regeringen begär en utredning av möjligheterna för staten att som en hjälp åt unga jordbrukare vid köp av jordbruksfastighet ta en första inteckning på högst halva köpesumman. Yrkandet motiveras med den svårighet som föreligger för nya och väl utbildade personer att i dagens läge få tillräckligt kapital för att kunna etablera sig som jordbrukare.

Utskottet vill erinra om att riksdagen förra året på utskottets förslag avtog en motion med identiskt yrkande. Det erinrades därvid om att riksdagen nyligen i samband med fastställandet av nya riktlinjer för jordbrukspolitiken bl. a. beslöt inrätta en lånefond för lån med uppskjuten ränta. Syftet med den nya låneformen var att underlätta nyetablering inom jordbruket för personer med god jordbruksutbildning och med liten tillgång till eget kapital. För att ytterligare minska en nyetablerad jordbrukares kapitalutgifter de första åren efter starten beslöts även att förlänga den amorteringsfria tiden för driftslån med högst två år till högst fem år. I avvaktan på närmare erfarenheter av de sålunda beslutade åtgärderna fann riksdagen en ny utredning i ämnet inte påkallad.

Utskottet finner inte anledning för riksdagen att frångå sitt tidigare ställningstagande i frågan. Motionen 283 avstyrks således.

Till lånefonden för lån med uppskjuten ränta bör enligt budgetpropositionen anvisas ett investeringsanslag av 1 000 kr. för nästa budgetår. Förslaget föranleder ingen invändning från utskottets sida.

Utskottet hemställer

att riksdagen

1. avslår motionen 1978/79: 283,

2. till *Lånefonden för lån med uppskjuten ränta* för budgetåret 1979/80 anvisar ett investeringsanslag av 1 000 kr.

61. Lån till trädgårdsnäringen. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten V: 6 (s. 148) och hemställer

att riksdagen till *Lån till trädgårdsnäringen* för budgetåret 1979/80 anvisar ett investeringsanslag av 1 000 kr.

62. Lagring av jordbruksprodukter. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten VII: A (s. 149—151) och hemställer

att riksdagen

1. godkänner vad i propositionen förordats om medel för säsongmässig lagring av jordbruksprodukter, /
2. medger att statens jordbruksnämnd för säsongmässig lagring av jordbruksprodukter för budgetåret 1979/80 får disponera en rörlig kredit på högst 175 000 000 kr. i riksgäldskontoret.

63. Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkten VII: B (s. 151) och hemställer

att riksdagen medger att det för budgetåret 1953/54 anvisade investeringsanslaget Inlösen av inhemskt oljeväxtfrö under budgetåret 1979/80 får användas för det med anslaget avsedda ändamålet.

64. Lagring av jordbruksprodukter m. m. för beredskapsändamål m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna VIII: 2, IX: 5 och IX: 6 (s. 152—155) och hemställer

att riksdagen för budgetåret 1979/80 anvisar

1. till *Lagring av jordbruksprodukter m. m. för beredskapsändamål* ett investeringsanslag av 24 000 000 kr.,
2. till *Jordfonden* ett investeringsanslag av 25 000 000 kr.,
3. till *Markförvärv för naturvårdsändamål, m. m.* ett investeringsanslag av 11 000 000 kr.

Stockholm den 20 mars 1979

På jordbruksutskottets vägnar

EINAR LARSSON

Närvarande: Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Maj Britt Theorin (s), Bertil Jonasson (c), Grethe Lundblad (s), Börje Stensson (fp), Filip Johansson (c), Åke Wictorsson (s), Gunnar Olsson (s), Märta Fredrikson (c), Håkan Strömberg (s), Tage Adolfsson (m), Gunnar Johansson (m), Karl-Erik Svartberg (s) och Wivi-Anne Radesjö (s),

dock att vid behandlingen av *punkterna 17—25* Rune Johnsson i Mölndal (c) deltagit i stället för Filip Johansson (c) och vid behandlingen av *punkterna 26—64* Kerstin Anér (fp) deltagit i stället för Börje Stensson (fp).

Reservationer

1. vid *punkten 3* (Lantbruksnämnderna) av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 3 börjar med "Utskottet delar" och slutar med "2135, yrkandena 1 a—c" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar — — — (lika med utskottet) — — — utskottets sida. I likhet med lantbruksstyrelsen anser utskottet att det särskilda stödet till lantbruksföretag m. m. i vissa glesbygder som riksdagen tidigare beslutat om behöver kompletteras med den föreslagna rådgivningsverksamheten. Den är enligt utskottets mening ett viktigt inslag i satsningen på glesbygdsområdena. Sådan rådgivningsverksamhet bör kunna stimulera till investeringar och andra sysselsättningsskapande och produktionsbefrämjande åtgärder inom jordbruket och blir därigenom ett inslag i jordbrukets rationalisering.

Utskottet föreslår att lantbruksstyrelsen får äskade 4 milj. kr. för en utökad lokal rådgivning. Motionärernas förslag innebär att medel för rådgivningsverksamheten för kommande regleringsår avsätts i samband med jordbruksöverläggningarna och att budgetmedel således inte skall anvisas för verksamheten. Utskottet finner i rådande statsfinansiella läge starka skäl tala för den i motionen 2135 redovisade uppfattningen på denna punkt och förordar för sin del att finansieringen av rådgivningsverksamheten för nästa budgetår sker i huvudsaklig överensstämmelse med motionärernas förslag. Vad här anförts innebär att utskottet avstyrker regeringens under förevarande rubrik framlagda förslag till medelsanvisning för ändamålet. Anslaget kan därigenom minskas med 1 milj. kr.

dels utskottets hemställan under 4 bort ha följande lydelse:

4. med anledning av regeringens förslag och motionen 1978/79: 2135, yrkandena 1 a—c, till *Lantbruksnämnderna* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 169 732 000 kr.

2. vid *punkten 4* (Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.) av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s) som anser att utskottets yttrande fr:o m. det stycke på s. 7 som börjar med "Utskottet har" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är ifrågavarande kursverksamhet ett viktigt inslag i en aktiv jordbrukspolitik. Genom kursverksamheten förbättras den enskilde jordbrukarens möjlighet att bedriva ett rationellt jordbruk. Detta bör höja effektiviteten och därmed inkomsterna för den enskilde

brukaren. Det är därför rimligt att kostnaderna för verksamheten bestrids av jordbrukarna kollektivt. Medel bör avsättas för ändamålet i samband med jordbruksöverläggningarna inom den ram av införselavgiftsmedel som tillerkänns jordbruket. Lantbruksstyrelsen bör dock liksom hittills vara huvudman för verksamheten. Utskottets ställningstagande innebär att utskottet delar den i motionen 2135 uttryckta uppfattningen att budgetmedel inte bör anvisas för denna kursverksamhet. Utskottet avstyrker således regeringens förslag till medelsanvisning under punkten.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av motionen 1978/79: 2135, yrkandena 2 a och b, samt med avslag på regeringens förslag som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet i det föregående anfört rörande medel till kursverksamhet till jordbrukets rationalisering m. m. för budgetåret 1979/80.

3. vid *punkten 6* (Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti) av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Filip Johansson och Märta Fredrikson (alla c) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med "Som redovisas" och på s. 9 slutar med "i ämnet" bort ha följande lydelse:

Som redovisas — — — (lika med utskottet) — — — budgetåret 1977/78.

Utskottet vill erinra om att huvuddelen av förevarande kreditutrymme utnyttjas för finansiering av byggnadsåtgärder, markanläggningar och inventarier, vilket i hög grad främjar jordbrukets rationalisering. Åtgärderna gynnar dessutom indirekt övrigt näringsliv och sysselsättning i samhället. Statsverkets förluster på lånegarantierna är obetydliga, mindre än 0,5 ‰. Enligt utskottets mening är det angeläget att rationaliseringen inom jordbruket inte försvåras genom att kreditgarantierna inte kan tillgodoses. Vad gäller låneutrymmet för nästa budgetår finner utskottet för sin del lantbruksstyrelsens förslag väl motiverat. Utskottet biträder därför i motionen 994 framfört yrkande om en uppräknig av det totala utrymmet för kreditgarantier för jordbrukets rationalisering med 87 milj. kr. utöver regeringens förslag.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 994 medger att för budgetåret 1979/80 statlig kreditgaranti lämnas för lån till yttre rationalisering, lån till inre rationalisering, jordförvärvslån, driftslån och maskinlån med sammanlagt högst 600 000 000 kr., för lån till trädgårdsnäringsens rationalisering m. m. med högst 19 000 000 kr., för lån till rennäringsens rationalisering m. m. med högst 2 500 000

kr. samt för lån för inköp av avelshästar och ridhästar med högst 500 000 kr.

4. vid *punkten 8* (Befrämjande av husdjursaveln m. m.) av Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Bertil Jonasson (c), Filip Johansson (c), Märta Fredrikson (c), Tage Adolfsson (m) och Gunnar Johansson (m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "motionen 650, yrkandet 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan i allt väsentligt ansluta sig till de synpunkter som anförts i motionen 650. Som framgår av propositionen har departementschefen för avsikt att föreslå regeringen att en utredning tillsätts för att utreda frågan om bl. a. det statliga stödet till hästaveln. Mot bakgrund av vad nyss anförts hälsar utskottet givetvis detta med tillfredsställelse. I propositionen saknas emellertid närmare uppgifter om hur utredningsarbetet avses bedrivas och hur utredningen kommer att sammansättas. Utskottet vill för sin del understryka vikten av att den kommande utredningen blir parlamentarisk och i övrigt ges en sådan sammansättning att hithörande frågor får den allsidiga belysning, som den i motionen 650 skisserade utvecklingen kräver.

Vad utskottet här anfört med anledning av motionen 650 bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. med anledning av motionen 1978/79: 650, yrkandet 1, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört angående utredning om bl. a. det statliga stödet till hästaveln.

5. vid *punkten 9* (Statens hingstdepå och stuteri) av Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Bertil Jonasson (c), Filip Johansson (c), Märta Fredrikson (c), Tage Adolfsson (m) och Gunnar Johansson (m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 11 börjar med "Verksamheten vid" och slutar med "förevarande del" bort ha följande lydelse:

Verksamheten vid — — — (lika med utskottet) — — — motionen 650, yrkandet 2. Enligt motionärernas mening är det angeläget att bl. a. verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri inte tillåts minska innan hästfrågorna i stort blivit belysta. Utskottet delar denna uppfattning. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. med anledning av motionen 1978/79: 650, yrkandet 2, som sin

mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om verksamheten vid statens hingstdepå och stuteri.

6. vid *punkten 15* (Bidrag till permanent skördeskadeskydd) av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 17 som börjar med "Utskottet vill" och slutar med "förevarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner sig i rådande budgetläge böra instämma i den i motionen 2135 gjorda bedömningen på denna punkt. Behållningen på skördeskadefonden uppgår f. n. till omkring 300 milj. kr. Mot bakgrund av det anförda ansluter sig utskottet till motionärernas uppfattning att man t. v. bör låta anstå med att föra över ytterligare budgetmedel till fonden.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. med bifall till motionen 1978/79: 2135, yrkandet 4, avslår regeringens förslag om anslag till Bidrag till permanent skördeskadeskydd för budgetåret 1979/80.

7. vid *punkten 16* (Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.) av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s) som anser att utskottets yttrande på s. 18 fr. o. m. "Utskottet har" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet finner för sin del skäl tala för att centralbyråns utvecklingsarbete med lantbruksstatistiken t. v. begränsas i avvaktan på resultatet av de utredningar som f. n. pågår rörande ifrågavarande statistik. Utskottet biträder därför det i motionerna 2105 och 2135 framlagda förslaget om viss anslagsreduktion under denna punkt.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1978/79: 2105 och 1978/79: 2135, yrkandet 5, till *Administration av permanent skördeskadeskydd m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 28 071 000 kr.

8. vid *punkten 30* (Statens utsädeskontroll) av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 32 börjar med "Utskottet vill" och slutar med "förevarande del" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den principiella uppfattning som kommit till uttryck i motionen 2135 och som innebär att budgetmedel inte bör användas för

att finansiera uppdragsverksamhet utan att kostnaderna bör tas in avgiftsvägen. Utskottet delar uppfattningen att analyser som utförs i Umeå inte bör kosta mer än analyser som utförs vid huvudenheten. Som motionärerna anført bör de extra kostnaderna för verksamheten i norra Sverige bäras solidariskt av alla dem som utnyttjar statens utsädeskontrollers verksamhet. Detta kan åstadkommas genom en avgiftshöjning över hela landet som avpassas så att den kan täcka underskottet vid verksamheten i Umeå. Härigenom kan anslaget minskas med det belopp om 500 000 kr. som enligt utsädeskontrollens anslagsframställning föreslås anvisat för nyssnämnda ändamål. Motionen 2135 tillstyrks således i nu förevarande del.

Då utskottet i övrigt tillstyrker regeringens förslag under denna anslagsrubrik hemställer utskottet

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 2135, yrkandet 6, till *Bidrag till statens utsädeskontroll* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 3 803 000 kr.

Vid *punkten 35* (Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader m. fl. anslag)

9. beträffande anslagsberäkningen av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 41 börjar med "Enligt utskottets" och slutar med "hithörande frågor" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets — — — (lika med utskottet) — — — bör tillgodos göras. Allvaret i nuvarande statsfinansiella läge medför dock att en mycket restriktiv hållning måste intas vid bedömningen av budgeten för nästa budgetår.

dels den del av utskottets yttrande som på s. 41 börjar med "Vad gäller" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Mot bakgrund av vad nyss framhållits finner utskottet den i motionen 2135 väckta tanken om begränsning av anslagstilldelningen till lantbruksuniversitetets förvaltningskostnader värd att pröva. Som motionärerna anför har för högskolorna under universitets- och högskoleämbetet besparingsalternativet genomförts i viss utsträckning. Enligt utskottets mening bör samma förhållande gälla för lantbruksuniversitetet. Med tanke på verksamhetens art och inriktning anser utskottet i likhet med motionärerna att besparingsalternativet bör begränsas till 1 %. Utskottets förslag innebär att ifrågavarande anslag kan minskas med 2 214 000 kr. till 221 846 000 kr. Motionen 2135 tillstyrks således i förevarande del. I överensstämmelse med det anförda föreslår utskottet att de i detta

sammanhang behandlade yrkanden i motionerna 992 och 1983 lämnas utan åtgärd från riksdagens sida.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 2135, yrkandet 7, samt med avslag på motionerna 1978/79: 992 och 1978/79: 1983, båda motionerna såvitt nu är i fråga, till *Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 221 846 000 kr.

10. beträffande anslagsberäkningen av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Filip Johansson och Märta Fredrikson (alla c) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 41 som börjar med "De i" och slutar med "föreläggas riksdagen" bort ha följande lydelse:

De i motionerna 992 och 1983 framförda önskemålen berör viktiga forskningsfält som är värda all uppmärksamhet. Utskottet är i och för sig införstått med önskemålet att av statsfinansiella skäl iaktta återhållsamhet i anslagstilldelningen. De forskningsbehov som motionärerna vill tillgodose är emellertid av den angelägenhetsgraden att utskottet på denna punkt är berett förorda en avvikelse från den av regeringen gjorda anslagsbedömningen. Utskottet biträder sålunda i förevarande motioner framlagda förslag om ytterligare anslagstilldelning under dessa anslag med sammanlagt 1 966 000 kr. resp. 350 000 kr.

dels den del av utskottets yttrande på s. 41 som börjar med "Vid en" och slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Vid en samlad bedömning av de olika faktorer för vilka i det föregående redogjorts har utskottet funnit sig böra förorda en viss uppräknings av anslagen såväl till förvaltningskostnaderna som till driftkostnaderna vid lantbruksuniversitetets fakulteter. Anslagsökningarna fördelar sig med 516 000 kr. på förvaltningskostnadsanslaget och med 850 000 kr., 500 000 kr. och 450 000 kr. på driftkostnadsanslagen för resp. lantbruksvetenskapliga, veterinärmedicinska och skogsvetenskapliga fakulteten. I övrigt ansluter sig utskottet till den av regeringen gjorda avvägningen av anslagsramarna för nu ifrågakvarande utbildnings- och forskningsändamål. Det sagda innebär att utskottet tillstyrker nu behandlade yrkanden i motionen 992 och 1983 samt avstyrker motionen 2135 i förevarande del.

dels utskottets hemställan under 2, 7, 9 och 11 bort ha följande lydelse:

2. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1978/79: 992 och 1978/79: 1983, båda såvitt nu är i fråga, samt med avslag på motionen 1978/79: 2135, yrkandet 7,

till *Sveriges lantbruksuniversitet: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett förslagsanslag av 224 576 000 kr.,

7. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 992, såvitt nu är i fråga, och motionen 1978/79: 1983 i återstående del till *Sveriges lantbruksuniversitet: Lantbruksvetenskapliga fakultetens driftkostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 69 952 000 kr.,

9. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 992, såvitt nu är i fråga, till *Sveriges lantbruksuniversitet: Veterinärmedicinska fakultetens driftkostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 15 893 000 kr.,

11. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 992, såvitt nu är i fråga, till *Sveriges lantbruksuniversitet: Skogsvetenskapliga fakultetens driftkostnader* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 27 907 000 kr.

11. beträffande Norrvikens trädgårdar av Einar Larsson (c), Hans Wachtmeister (m), Bertil Jonasson (c), Filip Johansson (c), Märta Fredrikson (c), Tage Adolfsson (m) och Gunnar Johansson (m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 41 börjar med "Utskottet vill" och på s. 42 slutar med "utan åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet vill — — — (lika med utskottet) — — — 100 000 kr. I motionen framfört yrkande motiveras bl. a. med att avsaknaden av investeringsmedel och driftunderskotten under flera verksamhetsår har omöjliggjort anskaffning av erforderlig maskinell utrustning i den utsträckning som rent tekniskt kunnat vara möjlig för att minska den personella arbetsinsatsen. En kraftig omkostnadsökning under de senare åren har sin grund i att manuella arbetsuppgifter dominerar i en anläggning som Norrvikens trädgårdar. Den finansiella situationen har blivit i hög grad ansträngd, bl. a. genom att en ny vattentäkt och en bevattningsanläggning måst anordnas för en kostnad av ca 160 000 kr. Denna utgift har ej kunnat täckas inom ramen för fastställt driftkostnadsbidrag.

Utskottet finner för sin del skäl tala för att stiftelsen för Norrvikens trädgårdar i avvaktan på resultatet av pågående mera långsiktiga överväganden tillförsäkras visst ökat statligt stöd på sätt i motionen 986 förordas. Utskottet, som vill hänvisa till att det ankommer på regeringen att fastställa staten för lantbruksuniversitetet, föreslår att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet här anfört.

dels utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. med anledning av motionen 1978/79: 986 som sin mening ger

regeringen till känna vad utskottet anfört angående bidrag till Norrvikens trädgårdar,

12. vid *punkten 36* (Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.) av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 45 som börjar med "Utskottet finner" och slutar med "hemställer utskottet" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att den medelsförbrukning som beräknats för budgetåret 1979/80 är för hög med hänsyn dels till redovisad medelsreservation om drygt 23,6 milj. kr., dels till redovisad tidsplan för objektens leverans och finansiering. Utskottet tillstyrker således förslaget om nedräkning av anslaget med 2 milj. kr. Då utskottet i övrigt inte har någon erinran mot regeringens förslag under denna punkt hemställer utskottet

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 2135, yrkandet 8, till *Inredning och utrustning av lokaler vid Sveriges lantbruksuniversitet m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 24 000 000 kr.

13. vid *punkten 37* (Jordbruksforskning) av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Filip Johansson och Märta Fredrikson (alla c) som anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke på s. 46 som börjar med "Utskottet är" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Samspelet mellan jordbruk och miljövård har blivit alltmer aktuellt, vilket bl. a. innebär krav på ökad hydrologisk forskning. Likaså framstår behovet av parasitkontroll på biologisk väg, dvs. minskad användning av kemiska bekämpningsmedel, som allt starkare beträffande såväl växter som djur. På livsmedelsområdet föreligger ett stort behov av forskning. De olika jordbruksprodukternas kvalitet och egenskaper får allt större betydelse vid förädlingen till livsmedel. Utskottet är mot angivna bakgrund för sin del berett förorda bifall till det i motionen 992 framlagda förslaget. Behovet av ytterligare forskning inom förenämnda områden gör att även vid en restriktiv budgetprövning en uppräkningsanslag i enlighet med motionärernas förslag framstår som motiverad.

Utskottet hemställer således

- att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 992 i återstående del till *Jordbruksforskning* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 16 085 000 kr.

Vid punkten 45 (Miljövårdsforskning)

14. beträffande överflyttning av vissa forskningsmedel av Hans Wachtmeister, Tage Adolfsson och Gunnar Johansson (alla m) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 50 börjar med "Utskottet har" och på s. 51 slutar med "motionen 1440, yrkandet 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet har — — (lika med utskottet) — — — sistnämnda anslag.

I förevarande sammanhang finner utskottet lämpligt att ta upp ett i motionen 1440 framfört förslag (yrkandet 2), syftande till en successiv överflyttning av anslagen för miljöforskningsändamål från naturvårdsverket till universitet och högskolor resp. naturvetenskapliga forskningsrådet. Motiveringen till yrkandet lämnas i motionen 1108.

I sistnämnda motion anføres att administrationen av miljöforskningen, liksom administrationen av flertalet andra prioriterade forskningssatser, är starkt knuten till den ansvariga statliga myndigheten. Därigenom vinnes obestriddligen fördelen att områden som statsmakterna utpekar som särskilt angelägna kan prioriteras också i forskningshänseende.

En till den berörda statliga myndigheten hårt knuten forskningsorganisation innebär emellertid också nackdelar. En sådan forskningsorganisation ökar risken för relativt sett kortsiktiga forskningsbedömningar. Den angelägna objektiviteten och mångfalden i forskningsinsatserna kan därmed motverkas.

Alternativet till den i dag förhärskande forskningsorganisationen är en motsvarande satsning direkt på universitet och högskolor. Den främsta fördelen med en sådan alternativ forskningsorganisation är att forskningsinriktningen mera kommer att avgöras av de i forskningsläget bäst insatta.

Utskottet kan i allt väsentligt ansluta sig till de synpunkter som här framlagts. Enligt utskottets uppfattning bör en successiv omfördelning av de anslag för miljöforskningsändamål som f. n. går till statens naturvårdsverk inledas. På sikt bör huvuddelen av ifrågavarande anslag övergå till naturvetenskapliga forskningsrådet och till högskolor och universitet med på området aktuell kompetens. Inom naturvårdsverkets egen ram bör emellertid en viss grundläggande forskningskompetens finnas, i första hand för att rätt kunna bedöma erhållna forskningsresultat från vårt eget land och från utlandet.

Vad utskottet anfört med anledning av förevarande motionsyrkande bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. med anledning av motionen 1978/79: 1440, yrkandet 2, som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört om viss överflyttning av anslag för miljöforskningsändamål m. m.

15. beträffande anslagsberäkningen av Hans Wachtmeister (m), Tage Adolfsson (m), Gunnar Johansson (m) och Kerstin Anér (fp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 51 börjar med "Det synes" och på s. 52 slutar med "förevarande delar" bort ha följande lydelse:

Som framgår av det föregående är en ökad satsning på miljövärdssforskningens område självfallet angelägen. Vid bedömningen av medelsbehovet bör man dock ha klart för sig att en betydande del av det statliga stödet till miljövärdssforskning som förut nämnts utgår på andra vägar. För några år sedan gjorda beräkningar visade sålunda att endast omkring en tredjedel av de medel som anslås för miljövärdssforskning utgick från anslaget till miljövärdssforskning.

Mot angiven bakgrund och med hänvisning jämväl till att regeringen i propositionen 1978/79: 115 om riktlinjer för energipolitiken återkommer med förslag till ytterligare medelsanvisning under anslaget förordar utskottet att riksdagen godtar budgetpropositionen på denna punkt. Utskottets ställningstagande innebär att utskottet avstyrker i motionerna 1990 och 2135 framförda yrkanden om uppräknings av anslaget med 4,6 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

dels utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. med bifall till regeringens förslag och med avslag på motionerna 1978/79: 1990, yrkandet 12, och 1978/79: 2135, yrkandet 9, till *Miljövärdssforskning* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 28 200 000 kr.

16. vid *punkten 48* (Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor) av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s) som anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke på s. 53 som börjar med "Utskottet vill" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

Utskottet vill för sin del understryka det nödvändiga i att produktkontrollnämnden erhåller tillräckliga resurser för sitt viktiga arbete med att klarlägga olika kemiska ämnens skadeverkningar. Undersökningar pågår nu bl. a. i fråga om bly, kadmium och bekämpningsmedel. Den av regeringen föreslagna anslagshöjningen torde enligt utskottets mening inte täcka kostnadsfördyringen. Med hänsyn till det angelägna i att den här åsyftade verksamheten kan fortsätta tillstyrker utskottet i motionerna 1990 och 2135 framlagt förslag om ytterligare uppräknings av anslaget med 240 000 kr. i enlighet med naturvårdsverkets beräkningar.

Utskottet hemställer

- att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1978/79: 1990, yrkandet 13, och 1978/79:

2135, yrkandet 10, till *Undersökningar av hälso- och miljöfarliga varor* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.

17. vid *punkten 51* (Stöd till avfallsbehandling m. m.) av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Filip Johansson och Märta Fredrikson (alla c) som anser att utskottets yttrande fr. o. m. det stycke som på s. 55 börjar med "Regeringens förslag" och utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

I motionen 1967 framhålls att avfallet är en resurs som måste tillvaratas. Målet för framtiden är att skapa ett slutet kretslopp där avfall återanvänds på ett effektivt sätt. Grundförutsättningen för att avfallet skall kunna återanvändas eller i övrigt hindras att förorena är att olika kategorier sorteras och specialbehandlas. Hushålls-, affärs- och kontorsopor måste t. ex. skiljas från grovsopor, giftigt avfall, olja, sopor från gator och vägar, sjukhusavfall och avloppsslam. Genom att skilja ut glas, papper, metallskrot och plastavfall kan dessa produkter återanvändas. Giftanvändning på olika områden har försvårat återanvändning. Gifter och andra industriella kemikalier bör tas om hand för återanvändning. Tekniskt utvecklingsarbete för att finna möjligheter till återanvändning i industrin måste prioriteras. Motionärerna understryker vikten av att samhället på olika sätt medverkar till att utveckla tekniken för omhändertagande av avfall och återvinning av värdefulla beståndsdelar ur avfallet. Anslaget bör mot angiven bakgrund räknas upp med ytterligare 50 milj. kr. till 109 milj. kr. i syfte att stimulera kommunerna till en bättre återanvändning.

Utskottet kan i allt väsentligt ansluta sig till de synpunkter som framförs i motionen 1967. Riksdagen har tidigare vid åtskilliga tillfällen betonat vikten av att metoder för återvinning och omhändertagande av avfall kan åstadkommas. För att stimulera en snabb utbyggnad av anläggningar härför har statsmakterna bl. a. ställt bidrag till förfogande från nu ifrågavarande anslag. Av naturvårdsverkets anslagsframställning framgår emellertid att åtskilligt ännu återstår att göra i nämnda avseende. Naturvårdsverket, som anser att statligt stöd är nödvändigt under ytterligare ett antal år, beräknar för sin del medelsbehovet under detta anslag till totalt 142 milj. kr. för nästa budgetår.

Utskottet anser för sin del att den av motionärerna gjorda bedömningen av anslagsbehovet präglas av en realistisk insikt om allvaret i de problem som alltjämt återstår att lösa. Även om regeringens förslag i sig innebär en förstärkning av anslagstilldelningen framstår det dock som helt otillfredsställande mot bakgrund av föreliggande behov. Utskottet finner sig därför på denna punkt ha tillräckliga skäl för att även inom ramen för en principiellt restriktiv budgetprövning förorda en betydligt starkare satsning från statsmakternas sida än vad regeringen funnit sig böra göra.

Utskottet föreslår i överensstämmelse med det anförda att riksdagen godtar det i motionen 1967 framförda förslaget om en ytterligare anslagsuppräknings med 50 milj. kr. Motionen tillstyrks följaktligen i förevarande del.

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionen 1978/79: 1967, yrkandet 4, till *Stöd till avfallsbehandling m. m.* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 109 000 000 kr.

18. vid punkten 52 (Bidrag till kalkning av sjöar och vattendrag) av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Filip Johansson och Märta Fredrikson (alla c) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 56 börjar med "Som även" och på s. 57 slutar med "avstyrks således" bort ha följande lydelse:

Som även — — — (lika med utskottet) — — — sammanhang rests. Fortfarande föreligger starka krav på åtgärder i stora vattenområden av t. ex. riksintresse. Enligt fiskeristyrelsen visar antalet ansökningar om medel och gjorda inventeringar att medelsbehovet är betydligt större än medelstillgången. Styrelsen har för sin del föreslagit att för nästa budgetår ett anslag om 20 milj. kr. anvisas för ändamålet. Samma förslag har framlagts i motionen 1967 och 1991.

Utskottet vill erinra om att tusentals sjöar i vårt land genom luftföroreningar hotar att förstöras genom förorening. Redan nu kan sägas att resultaten av kalkningsförsöken är lovande, men medelstillgången är som nämnts helt otillräcklig för att balansen skall kunna upprätthållas. Starka motiv finns därför att höja anslaget, så att kalkningen kan utökas. Utskottet anser för sin del ändamålet med förevarande anslag vara så angeläget att utskottet även i rådande statsfinansiella läge är berett biträda förevarande motionsyrkanden om en höjning av anslaget med 10 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

dels utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. med anledning av regeringens förslag och med bifall till motionerna 1978/79: 1967, yrkandet 5, och 1978/79: 1991, yrkandet 1, till *Bidrag till kalkning av sjöar och vattendrag* för budgetåret 1979/80 anvisar ett reservationsanslag av 20 000 000 kr.

Särskilda yttranden

1. angående statsutgifterna under jordbruksdepartementets huvudtitel av Maj Britt Theorin, Grethe Lundblad, Åke Wictorsson, Gunnar Olsson, Håkan Strömberg, Karl-Erik Svartberg och Wivi-Anne Radesjö (alla s):

I fråga om jordbruksdepartementets huvudtitel har vi genomfört en ingående granskning anslag för anslag. Denna granskning har lett till att en rad besparingar föreslås. Sammanlagt uppgår förslagen till utgiftsminskningar till drygt 256 milj. kr. medan förslagen till utgiftsökningar uppgår till drygt 8 milj. kr. Sammantaget innebär således våra förslag att medelsanvisningen under huvudtiteln kan minskas med nära 250 milj. kr.

De av oss föreslagna förändringarna skall ses mot bakgrund av socialdemokratiens strävan att i rådande budgetläge begränsa statsutgifterna. Vi är medvetna om att i ett annat budgetläge kunde skäl ha funnits att tillgodose mer av myndigheternas anslagskrav än som nu kan bli fallet.

Rent allmänt vill vi framhålla att jord- och skogsbruksnäringarna har fått kraftiga uppräkningar av de anslag som är till för att främja produktion och rationalisering. Vi är positivt inställda till dessa anslag och ser dem som ett fullföljande av den politik socialdemokratin bedrev i regeringsställning.

2. vid punkten 19 (Kursverksamhet på fiskets område) av Einar Larsson, Bertil Jonasson, Märta Fredrikson och Rune Johnsson i Mölndal (alla c):

Som i motionen 987 påtalas har i årets budgetproposition det bidrag på 25 000 kr. som under en lång följd av år utgått till Sveriges fiskares studieförbund indragits med motiveringen att den verksamhet som bedrivits av detta studieförbund övertagits av Sveriges fiskares riksförbund. Anslaget borde rimligtvis ha överflyttats till Sveriges fiskares riksförbund. Detta har inte skett. Att den verksamhet som tidigare bedrevs av Sveriges fiskares studieförbund överflyttades till Sveriges fiskares riksförbund beror på att man inom fiskets organisationer söker rationalisera och samordna verksamheten inom olika områden, och det förhållandet att studieverksamheten inom fisket fått ny huvudorganisation bör inte vara någon anledning att dra in det statliga stödet till verksamheten. Vår uppfattning är att dessa medel framdeles bör utanordnas till Sveriges fiskares riksförbund så att yrkesfiskarnas möjligheter till kursverksamhet inte försämras.

3. vid punkten 27 (Veterinärstaten) av Hans Wachtmeister, Tage Adolfs-son och Gunnar Johansson (alla m):

Ersättning till avlagset boende djurägare utgår enligt bestämmelserna i veterinärtaxeförordningen (1975: 539 med ändr.) i vissa fall. Ifråga- varande ersättning bestrids med medel från anslaget till veterinärstaten. I staten för ifrågavarande budgetår är anslagsposten för ändamålet uppförd med 902 000 kr. Lantbruksstyrelsen har för nästa budgetår räknat med ett ytterligare medelsbehov av 180 000 kr. I underlaget för regeringens anslagsberäkning har dock angivits en ökning med endast 90 000 kr.

Förevarande ersättningsform utgör ett viktigt bidrag till samhällets

övriga regionalpolitiska strävanden. Vi utgår från att man från ansvariga myndigheters sida tillser att detta stöd utnyttjas så effektivt som möjligt även i fortsättningen. Med hänsyn till anslagets karaktär av förslagsanslag och då det ankommer på regeringen att fastställa staten för detsamma har vi avstått från att påfordra någon ytterligare åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionen 1434.

4. vid *punkten 45* (Miljövårdsforskning) av Hans Wachtmeister, Tage Adolfsson och Gunnar Johansson (alla m):

Som redovisas i utskottsbetänkandet har den till naturvårdsverket knutna forskningsnämnden utarbetat ett samlat program för forskningsverksamheten. Inom ramen för nämnda program planeras för kommande budgetår ett antal aktuella projektområden. Ett av dessa avser studium av problemen med avgasrening och vissa därmed sammanhängande frågor.

Vi vill i förevarande sammanhang erinra om att avgasproblematiken f. n. är föremål för utredning inom den s. k. bilavgaskommittén. Enligt vad utskottet inhämtat kan en lägesrapport från kommittén väntas bli publicerad inom den närmaste framtiden.

Det bör vidare nämnas att regeringen i dagarna tillsatt en särskild arbetsgrupp som skall föreslå åtgärder för att underlätta införandet av blyfri bensin. Gruppen skall redovisa resultatet av sina överväganden senast den 1 september i år. Bilavgaskommittén har därjämte fått vissa tilläggsdirektiv, enligt vilka kommittén skall lägga fram förslag till tidsplan för en fullständig avveckling av blytillsatser i motorbensin.

De frågor som sammanhänger med avgasrening kommer sålunda att inom kort kunna bedömas mot ett betydligt säkrare underlag än vad som f. n. föreligger. I avvaktan härpå är vi för vår del inte beredda att nu ta ställning till äskanden om bl. a. ökade medel till forskning på området. Vår anslutning till reservation 15 får bl. a. ses mot denna bakgrund.

